

POROČILO O DELU RAZVOJNEGA CENTRA SRCA SLOVENIJE, d.o.o. ZA LETO 2019

Pripravili:

- Mojca Štepic, v.d. direktorica
- Anita Molka, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva
- Suzana Medved, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva
- Mitja Bratun, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva
- Mija Bokal, Vodja raziskovalne skupine

Litija, marec 2020

Nadzorni svet družbe je poročilo obravnaval in potrdil na 1. konstitutivni seji, dne 27.5.2020

Vsebina

1. USTANOVITEV DRUŽBE, AKT IN PREDPISI, KI UREJAJO DELOVANJE.....	3
2. OBJEKT, LOKACIJE, ORGANIZACIJA DELA IN UPRAVLJANJE	4
3. OPREMA IN VREDNEJŠA SREDSTVA ZA DELO	7
4. ZAPOSLENI: ŠTEVILO, IZOBRAZBA, STRUKTURA	8
5. ZAKAJ RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE	11
5.1 IZVEDENI PROJEKTI IN AKTIVNOSTI V LETU 2019.....	12
5.2 ŠTUDIJSKI OBISKI IN DOGODKI V ŠTEVILKAH V LETU 2019	18
6. PROGRAMI, KI JIH IZVAJA DRUŽBA.....	21
6.1 RAZVOJNO PARTNERSTVO SREDIŠČA SLOVENIJE.....	21
6.2 LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA SRCE SLOVENIJE	25
6.3 SPOT REGISTRACIJSKA TOČKA LITIJA.....	34
6.4 KONZORCIJ ROKODELSKIH CENTROV SLOVENIJE	35
6.5 KOLEKTIVNA TRŽNA ZNAMKA SRCE SLOVENIJE (KTZ)	37
7. PODROČJA SODELOVANJA	39
8. CILJI IN KAZALNIKI REZULTATOV	40
8.1 DOSEŽENI IN NEDOSEŽENI CILJI	40
8.2 METODOLOGIJE ZA SPREMLJANJE DOSEGANJA CILJEV.....	48
9. NAJVEČJE TEŽAVE PRI DELOVANJU/IZVAJANJU PROGRAMOV	49
10. OCENA TVEGANJ ZA RAZVOJ IN DELOVANJE DRUŽBE V PRIHODNOSTI.....	50
11. KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO IN UPORABNIKI STORITEV	51
12. NAŠE ŽELJE IN POBUDE	52

1. USTANOVITEV DRUŽBE, AKT IN PREDPISI, KI UREJAJO DELOVANJE

Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. (RCSS), je neprofitna družba, katere cilj v skladu z aktom o ustanovitvi je izvajanje razvojnih, strokovnih in pospeševalnih nalog za območno razvojno partnerstvo.

S sklepom o preoblikovanju zavoda Center za razvoj Litija v družbo z omejeno odgovornostjo se je zavod Center za razvoj Litija, ki je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi zavoda Podjetniški center Litija in se je preimenoval v Center za razvoj Litija na podlagi Odloka o spremembi odloka o ustanovitvi zavoda Podjetniški center Litija, preoblikoval v družbo z omejeno odgovornostjo.

Ustanovitelj in edini **lastnik družbe je Občina Litija**.

Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. deluje v skladu z aktom o ustanovitvi družbe Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. (sklep 6. redne seje Občinskega sveta Občine Litija z dne, 8.6.2011, in zadnji čistopis akta o ustanovitvi družbe z dne, 10.9.2018).

Glavni predpisi, ki urejajo delovanje Razvojnega centra Srca Slovenije, d.o.o.:

- Akt o ustanovitvi družbe Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o.
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)
- Zakon o javnem naročanju (ZJN-3)
- Pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v družbi Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o.
- Pravilnik o letnem dopustu in drugih odsotnosti z dela
- Pravilnik o potnih nalogih, obračunu in izplačilu stroškov v zvezi z delom

2. OBJEKT, LOKACIJE, ORGANIZACIJA DELA IN UPRAVLJANJE

Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. je družba za izvajanje razvojnih, strokovnih in pospeševalnih nalog za območno razvojno partnerstvo.

Družba posluje pod imenom: Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o.

Sedež družbe: Kidričeva cesta 1, Litija

Lokacije družbe

Organizirane oblike dela so se v letu 2019 izvajale na naslednjih lokacijah:

- na sedežu podjetja (do 31. 10. 2019 na naslovu Jerebova ulica 14, od 1. 11. 2019 dalje pa na naslovu Kidričeva cesta 1),
- na SPOT registracijski točki Litija,
- v LAS pisarni v Kamniku,
- v LAS pisarni v Lukovici,
- v LAS pisarni v Moravčah.

Dejavnosti družbe

46.190 Nespecializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov

47.789 Trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah

58.110 Izdajanje knjig

58.130 Izdajanje časopisov

58.140 Izdajanje revij in periodike

58.190 Drugo založništvo

58.290 Izdajanje drugih računalniških programov

59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij

62.010 Računalniško programiranje

62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih

62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov

62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti

63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti

63.120 Obratovanje spletnih portalov

63.990 Druge dejavnosti informacijskih storitev

69.103 Druge pravne dejavnosti

69.200 Računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti; davčno svetovanje

70.210 Dejavnost stikov z javnostjo

70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje

72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije

72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije

72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike

73.110 Dejavnost oglaševalskih agencij

73.120 Posredovanje oglaševalskega prostora

73.200 Raziskovanje trga in javnega mnenja

74.300 Prevajanje in tolmačenje

74.900 Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti

77.400 Dajanje pravic uporabe intelektualne lastnine v zakup, razen avtorsko zaščitene del

78.100 Dejavnost pri iskanju zaposlitve

78.200 Posredovanje začasne delovne sile

78.300 Druga oskrba s človeškimi viri

79.110 Dejavnost potovalnih agencij

79.120 Dejavnost organizatorjev potovanj

79.900 Rezervacije in druge s potovanji povezane dejavnosti

82.110 Nudenje celovitih pisarniških storitev

82.190 Fotokopiranje, priprava dokumentov in druge posamične pisarniške dejavnosti

82.200 Dejavnost klicnih centrov

82.300 Organiziranje razstav, sejmov, srečanj

82.910 Zbiranje terjatev in ocenjevanje kreditne sposobnosti

82.990 Drugje nerazvrščene spremljajoče dejavnosti za poslovanje

84.130 Urejanje gospodarskih področij za učinkovitejše poslovanje

85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje

85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje

91.020 Dejavnost muzejev.

94.120 Dejavnost strokovnih združenj

Organi družbe

V skladu z aktom o ustanovitvi ima družba naslednje organe:

- ustanovitelj,
- direktor,
- nadzorni svet (v letu 2019 izvedene 17., 18., 19. in 20. seja ter 4. dopisna seja).

Splošni dokumenti družbe

Družba dokumentira načrt poteka dela in njegovo realizacijo z naslednjimi splošnimi dokumenti:

- letni poslovni načrt,
- sanacijski načrt (2018 – 2021),
- letni program dela Razvojnega partnerstva središča Slovenije (za Občine Kamnik, Litija, Lukovica, Mengeš, Šmartno pri Litiji),
- letni načrt aktivnosti za LAS Srce Slovenije,
- letno poslovno poročilo o delu.

Certifikati in članstvo v združenjih

- Razvojni center Srca Slovenije ima naslednje certifikate:
 - Družini prijazno podjetje – upravljanje s pozitivnimi učinki na usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih, 2013 – izstopili iz sistema
 - EGO – European Green Office – certifikat za evropsko zeleno pisarno, dobra okoljska praksa pri pisarniški dejavnosti, 2013
 - Certifikat »Learning Brand« za Učečo se organizacijo, 2016
- Razvojni center Srca Slovenije je član naslednjih mrež oz. združenj:
 - Lokalna akcijska skupina Srce Slovenije
 - Društvo za razvoj slovenskega podeželja
 - Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije
 - CESIE – European centre for studies and initiatives, 2015
 - Centro Sviluppo Creativo Danilo Dolci EU Wide Network, 2016

3. OPREMA IN VREDNEJŠA SREDSTVA ZA DELO

Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. je imel v letu 2019 v najemu poslovne prostore na naslovu Jerebova ulica 14, Litija na osnovi pogodbe o najemu poslovnih prostorov z Občino Litija od 15.3.2017 do 31.10.2019 (7 pisarn v skupni izmeri 145,30 m² od 1.1.2019 do 31.3.2019 ter 6 pisarn v skupni izmeri 127,90 m² od 1.4.2019 do 31.10.2019 in souporabo hodnika, stopnišča ter sanitarij).

Od 1.11.2019 dalje je imel sklenjeno pogodbo o najemu pisarniških prostorov na naslovu Kidričeva cesta 1, Litija s podjetjem LITUS d.o.o. (4 pisarne v skupni izmeri 80,12 m² in souporabo hodnika ter sanitarij).

V celotnem letu 2019 je imela družba sklenjeno tudi pogodbo o najemu poslovnih prostorov na naslovu Kidričeva cesta 1, Litija s podjetjem LITUS d.o.o. v skupni izmeri 37m² (kletni prostori za namene arhiva).

Za delovanje LAS pisarn na terenu so se enkrat mesečno uporabljali prostori Občine Kamnik, Občine Moravče in Občine Lukovica v skladu z dogovori s posameznimi občinami. Za izvedbo posameznih dogodkov je družba uporabljala tudi prostore Občine Litija (velika in mala sejna soba) ter ostale primerne prostore na drugih lokacijah.

Osnovna sredstva

V letu 2019 so bila nabavljena naslednja osnovna sredstva:

- dva prenosna računalnika, monitor, USB mrežna kartica, programska oprema ter dostava, priklop, prijava v domeno in inštalacija tiskalnika v skupni nabavni vrednosti 1.952,04 EUR (25% amortizacijska stopnja) za uporabo na lokaciji RCSS,
- trije kosi servisnih stojal za popravilo koles v skupni nabavni vrednosti 3.026,03 EUR (20% amortizacijska stopnja) za brezplačno uporabo prebivalcem občin Litija in Šmartno pri Litiji; stojala so nameščena na parkirišču Občine Litija, parkirišču pred SVC-jem v Litiji in na Staretovem trgu v Šmartnem pri Litiji.

Družba beleži še neodpisano vrednost v skupni višini 2.040,00 EUR za dve osnovni sredstvi (programska oprema za vodenje knjigovodstva in programska oprema CADIS za LAS Srce Slovenije), ki sta bili nabavljeni v letih 2016 in 2017 (20% amortizacijska stopnja). Ostala osnovna sredstva so že amortizirana.

4. ZAPOSLENI: ŠTEVILO, IZOBRAZBA, STRUKTURA

Tabela 1: Zaposleni v RCSS v letu 2019

Zap. št.	Delovno mesto	Čas zaposlitve	Zaposlitev na dan 31.12.2019
1.	Berčon Gregor, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva	Določen čas, 1.1.2019 – 31.1.2019, 1.2.2019 do 30.6.2019, polovični delovni čas	ne
2.	Bokal Marija, Strokovni sodelavec za podjetništvo, Vodja raziskovalne skupine	Določen čas, 16.3.2018 – 31.5.2019, 1.4.2019 – 31.5.2019, 1.6.2019-31.12.2019, polni delovni čas	da
3.	Bratun Mitja, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
4.	Kamin Anamarija, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva, Namestnik direktorja	Določen čas, 1.2.2017 - 30.6.2019, 1.9.2018 - 28.2.2021, 1.11.2018 -28.2.2021, polni delovni čas	da
5.	Košir Igor, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva	Določen čas, 1.12.2018 - 31.5.2019, 1.6.2019 – 30.7.2019, 1.8.2019 – 31.12.2019, polni delovni čas	da
6.	Letić Tina, Strokovni sodelavec za razvoj turizma	Določen čas, 1.8.2018 -13.6.2019, 14.6.2019 – 30.6.2019, 1.7.2019 – 11.7.2019, polni delovni čas	ne
7.	Medved Suzana, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva	Nedoločen čas, skrajšani delovni čas, 30 ur tedensko	da
8.	Molka Anita, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
9.	Pregel Tina, Strokovni sodelavec za razvoj podjetništva	Določen čas, od 12.12.2018 - 12.12.2019, 13.12.2019 – 30.6.2020, polni delovni čas	da
10.	Štepec Mojca, v.d. direktorica	Določen čas, od 1.5.2019 – 30.4.2020	da
11.	Vatovec Tina, Strokovni sodelavec za podjetništvo, Strokovni sodelavec za razvoj okolja	Določen čas, 8.12.2017 - 31.12.2021, 1.4.2019 – 31.12.2021, skrajšan delovni čas, 30 ur tedensko	da
12.	Vovk Eva, Strokovni sodelavec za razvoj turizma	Določen čas, 1.6.2019 - 30.7.2019, polni delovni čas	ne

Za nedoločen čas so bili zaposleni 3 zaposleni, od tega 2 za polno delovno obveznost in 1 za skrajšano delovno obveznost, in sicer na delovnih mestih strokovni sodelavci za razvoj podjetništva.

Za določen čas je bilo zaposlenih 9 zaposlenih, od tega 7 za polno delovno obveznost in 2 za skrajšano delovno obveznost: 3 strokovni sodelavci za razvoj podjetništva, 2 strokovna sodelavca za razvoj turizma, 1 strokovni sodelavec za razvoj okolja, 1 vodja raziskovalne skupine, 1 namestnik direktorja, 1 v.d. direktorja.

3 zaposleni so izvajali naloge in aktivnosti Vodilnega partnerja LAS Srce Slovenije, 1 zaposlena naloge s področja financ in računovodstva, 1 zaposlena vodstvene naloge, ostali so bili zaposleni na področjih drugega projektnega dela.

Zunanji kadri

Z eno osebo je bila sklenjena kratkoročna pogodba o poslovanju za določen čas, od 24.10.2018 do 23.10.2019, in sicer s Sabino Rovšek, mag. menedž. vseživlj. izobraž. Pogodba je prenehala z imenovanjem nove v.d. direktorice, to je 30.4.2019.

Izobraževanja in usposabljanja kadrov

Zaposleni se izobražujejo v skladu z izraženimi potrebami preko udeležbe na notranjih in zunanjih delavnicah in seminarjih, ki se nanašajo na njihova delovna področja, prav tako pa preko izvajanja nacionalnih in evropskih projektov, kjer ob delu pridobivajo znanja s področja vodenja projektov in različna specifična tematska znanja.

Za namen izobraževanj in usposabljanj smo se v letu 2017 vključili v projekt KCDM 2.0 (Kompetenčni center za design management druge generacije), v letu 2019 pa v njegovem okviru aktivno sodelovali na mednarodni konferenci DOERS v Budimpešti ter na 5 izobraževanjih na naslednje teme: Uporaba metode »Design Thinking« za razvoj turističnih produktov in storitev, Design v storitvah, Čustvena inteligenca, Obvladovanje stresa, Medosebno komuniciranje.

Ostalih 17 izobraževanj in usposabljanj, v katera so bili vključeni zaposleni in niso vezana na posamezne projekte so: organizacija prireditev (izvajalec: Turizem Ljubljana), (investicijska) sredstva v novi finančni perspektivi (izvajalec: Služba vlade za razvoj in kohezijo), Fairbnb (organizator: Poligon), regijska konferenca o sodelovanju z občani (organizator: Regionalni center NVO), posvet o turizmu ter program dela za turizem 2020/2021 (organizator: STO), predstavitev možnosti za vključevanje v program Interreg Mediteran (organizator: Služba vlade za razvoj in kohezijo), kako biti uspešen pri prijavih na razpise (organizator: Tiko Pro), pravila GDPR (organizator: SIQ), spletna aplikacija za vodenje projektov 4PM (organizator: Arctur), LAS v novi finančni perspektivi (organizator: LAS Peca), vnos vlog v aplikacijo CLLD (organizator: MGRT), webinar o prepoznavanju podjetij v težavah (organizator: ARSKTRP), redni zbor članov Društva za razvoj slovenskega podeželja (organizator: DRSP), fokusna skupina LEADER (organizator: ARSKTRP), strokovni nacionalni posvet slovenskih LAS (organizator: MKGP), strokovna ekskurzija Pogled čez planke v Pomurje o sodelovanju in povezovanju na lokalni ravni (organizator: NVO stičišče osrednjeslovenske regije), strokovna ekskurzija o zeliščarstvu na Celjskem (organizator: LAS Raznolikost podeželja), srečanje članov DRSP v Mežici za projekte sodelovanja LAS (organizator: DRSP), tematski posvet LAS v Slovenski Bistrici na temo Priložnosti in izzivi na področju razvoja kmetijstva, zdrave hrane in podjetništva na podeželju (organizator: DRSP), Slovenski podeželski parlament v Halozah (organizator: DRSP, Mreža za podeželje, MKGP), mednarodna konferenca SEE LEADER v Opatiji (organizator: LEADER Mreža Hrvaške, DRSP).

Financiranje stroškov dela

Stroški dela redno zaposlenih so financirani izključno iz lastne dejavnosti, in sicer iz:

- potrjenih nacionalnih in evropskih projektov (pretežno sredstva ESRR),
- programa Razvojnega partnerstva središča Slovenije (sofinanciranje vključenih občin Kamnik, Litija, Lukovica, Mengeš, Šmartno pri Litiji),
- programa LAS Srce Slovenije (sredstva EKSRP in ESRR, sofinanciranje vključenih občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče, Šmartno pri Litiji),
- lastne tržne dejavnosti.

5. ZAKAJ RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE

Razvojni center Srca Slovenije je priznan ter prepoznan akter evropskega in nacionalnega okolja za spodbujanje, pospeševanje in izvajanje strokovnih nalog na področju turizma, podjetništva in okolja. Je organizacija, ki s strokovno podkovanim kadrom vključuje različne deležnike lokalnega okolja v izvajanje različnih dejavnosti: delavnice, usposabljanja, okrogle mize, simpoziji, konference, oblikovanje, pisanje ter izdajanje strokovne literature, oblikovanje, pisanje ter izdajanje turističnih gradiv, vodenje PR dejavnosti, mreženje na nacionalni in mednarodni ravni itd.

Ob tem ima Razvojni center Srca Slovenije tudi dolgoletne izkušnje pri upravljanju Lokalne akcijske skupine Srce Slovenije za območje občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji, ki jih deli in širi tudi na druga geografska področja s ciljem prenosa dobrih praks ter spodbujanja novih projektov, ki izboljšujejo kakovost življenja na podeželju. RCSS zagotavlja delovanja organov LAS, izvaja lokalno razvojno strategijo, izvaja informiranje in promocijo ter izobraževanja in usposabljanja.

Razvojni center Srca Slovenije prinaša na območje nove projekte, z njimi pa znanja in veščine za različne deležnike, ki omogočajo nadgradnjo njihovega udejstvovanja na področju turizma, podjetništva in okolja. Doslej je RCSS sodeloval v 37 mednarodnih projektih z 299 partnerji iz 34 različnih držav, ki so se izvajali na 17-ih različnih evropskih programih. Vključene nosilne tematike projektov so bile: odgovorne raziskave in inovacije, pešačenje, kolesarjenje, zeleni, trajnostni in aktivni turizem, turizem za seniorje, digitalna participacija mladih, spodbujanje podjetništva med mladimi, neodvisno življenje starejših, starosti prijazna okolja in storitve za starejše, prenos rokodelskih znanj na mlade, zboljšanje energetske učinkovitosti, trajnostno načrtovanje mobilnosti, merjenje inovativnosti, lokalna hrana in lokalni produkti, podporni programi za MSP, vrednotenje nesnovne kulturne dediščine ter poklicno usposabljanje na podeželju.

Ključne prednosti delovanja RCSS, ki prinašajo rezultate različnim deležnikom v lokalno okolje, so:

- **Zaposlovanje lokalnega kadra** (v letu 2019 je bilo 54% zaposlenega kadra s prebivališčem v občini Litija, 23% v Šmartnem pri Litiji, 15% v Ljubljani in 8% v Dolu pri Ljubljani).
- **Naročanje izdelkov in storitev pri dobaviteljih iz lokalnega okolja** (v letu 2019 je bilo od vseh izdelkov in storitev, ki jih je naročil RCSS, 216.318,76 EUR oziroma 61% plačanih dobaviteljem iz občine Litija, kar je 5% več kot v letu 2018) ter **vključevanje lokalnih akterjev v vsebinsko izvedbo evropskih projektov**.
- **Evropska (tudi investicijska) sredstva za območje** (v okviru javnih pozivov LAS Srce Slovenije je bilo v letu 2019 razpisanih novih 533.148,24 EUR sredstev (sklad EKSRP in ESRR) in oddanih zahtevkov različnih deležnikov za projekte v skupni višini 531.539,20 EUR (iz naslova potrjenih projektov iz prejšnjih javnih pozivov iz sklada EKSRP in ESRR). V okviru potrjenih LAS projektov sodelovanja so bili za območje v letu 2019 izdani zahtevki za projekte v skupni višini 53.919,75 EUR (sklad EKSRP). Iz naslova drugih evropskih projektov, ki jih je pridobil RCSS, so bili v letu 2019 izdani zahtevki v skupni višini 241.527,20 EUR. Skupaj je na območje v letu 2019 okvirno prišlo 1,36 mio EUR.
- **Profesionalen sistem za ocenjevanje kakovosti** rokodelskih in prehranskih izdelkov iz območja. Trenutno je s certifikatom kakovosti opremljenih 171 izdelkov, od tega 79 rokodelskih in 92 prehranskih, ki jih izdeluje 55 različnih ponudnikov (29 rokodelskih in 26 prehranskih). Iz občine Litija je certificiranih 36 oz. 21% vseh produktov (26 rokodelskih in 10 prehranskih), ki jih izdeluje 12 ponudnikov, to je 22% od vseh ponudnikov (9 rokodelskih in 3 prehranskih).

- Pomoč in aktivna, tudi **finančna ter mentorska podpora pri ustanavljanju in zagonu RISE** – zadruga za razvoj podjetništva Šmartno, Litija (zaposlitev osebe, mentoriranje, prenos znanja, koordinacija, razvoj).
- **Štirje prodajni kotički** s certificiranimi izdelki Srca Slovenije – TIC Litija, TIC Šmartno pri Litiji, Arboretum Volčji Potok, Terme Snovik.
- Storitve **svetovanja in registracije za podjetnike** (v letu 2019 izvedenih 366 postopkov za s.p.-je in d.o.o.-je, od tega 58% poslovnih subjektov iz občine Litija).
- **896 različnih objav na socialnih omrežjih** Srca Slovenije z vsebinami, vezanimi na območje, od tega 25% objav vezanih vezane na občino Litija, **40 objav v lokalnih časopisih**, od tega **30% objav v lokalnem časopisu Občan**.
- **9 ogledov dobrih praks/študijskih obiskov v tujini**, od tega 25% udeležencev iz Litije.
- **117 udeležencev iz 14 tujih držav na ogledih dobrih praks na območju**, tudi v občini Litija.
- **Organiziranih 73 različnih dogodkov**, od tega 33% v občini Litija.
- **4.116 udeležencev prisotnih** na organiziranih dogodkih, od tega 25% iz občine Litija.
- **Prenos znanj** različnim ciljnim skupinam v obliki izobraževanj, usposabljanj in mentorstev.
- **Stalno informiranje** o aktualnostih (dogodki, javni razpisi, izobraževanja, idr.).
- **Intenzivna promocija** območja in posameznih lokalnih ponudnikov ter organizacij na sejnih in drugih dogodkih, številnih spletnih portalih (www.razvoj.si, www.srce-slovenije.si, www.las-srce-slovenije.si in www.mojaobcina.si), socialnih omrežjih (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube) in drugih kanalih (mesečnik Srce Slovenije INFO, lokalni časopisi).
- **Odličen doseg** uporabnikov preko spletnega portala www.srce-slovenije.si, ki je v letu 2019 beležil 74.568 uporabnikov, kar pomeni 14% rast v primerjavi z letom 2018.
- **Bogata baza informacij in kontaktov** o evropskih programih, razpisih, mednarodnih partnerjih, podjetniških informacijah, lokalni ponudbi območja, idr.
- **Sodelovanje s strokovnjaki** na različnih vsebinskih področjih.
- **Razvoj novih vsebin in projektov** na območju.

5.1 IZVEDENI PROJEKTI IN AKTIVNOSTI V LETU 2019

Izvedene RAZVOJNE aktivnosti:

- Izvajanje 11 evropskih projektov v okviru štirih evropskih programov (Interreg Danube, Interreg Europe, Interreg Slovenija – Hrvaška, Erasmus +). Od tega so bili v letu 2019 uspešno zaključeni trije projekti (Insights, CityWalk, D-STIR), štirje so se pričeli izvajati (P-IRIS pilot, EU_SHAFE, DIGY, KTASE), štirje se nadaljujejo (HoCare, MineTour, TRINNO, P-IRIS). Osnovne vsebine projektov so se nanašale na turizem (tudi rudarski), pešačenje, oskrbo starostnikov na domu, inovativno podjetništvo in podporo podjetništvu, e-participacijo mladih, rokodelstvo in socialno podjetništvo.
- Izvajanje 4 projektov sodelovanja med LAS-i, od tega je bil v letu 2019 uspešno zaključen 1 projekt (Integralni turistični produkt zeliščarske dediščine), 2 sta se pričela izvajati (Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih proizvodov, E-nostavno na kolo), 1 se nadaljuje (Odprta vrata kmetij). Osnovne vsebine projektov so se nanašale na zeliščarstvo, turizem, kolesarjenje, rokodelstvo, kmetijstvo in podjetništvo na podeželju.
- Priprava prijav in povezovanje z mednarodni partnerji za vključevanje občin in relevantnih inštitucij v občinah v mednarodne projekte (Interreg Europe – **Zadruga RISE, Litija in Šmartno**; Norveški mehanizem in Erasmus + - Kikštarter, Kamnik; Evropa za državljane - **Društvo GEOSS in Društvo Lojtra, Litija**; platforma DIH-HERO – **Dom TISJE, Litija** (kolaborativna robotika v domovih za starejše)).

- Prijava podjetij na nacionalne razpise (Texal d.o.o.: prijava na razpis E-poslovanje).
- Oblikovanje in promocija turističnega produkta »Minetour«, ki vključuje **rudnik Sitarjevec, 3 lokalne kulinarične ponudnike iz Litije, Mestni muzej Litija in rokodelko iz Vač**.
- Oblikovanje turističnega produkta »Zeliščarska dediščina«, ki vključuje **rudnik Sitarjevec, 1 lokalnega kulinaričnega ponudnika iz Litije** in 2 turistična ponudnika iz Šmartnega pri Litiji.
- Interesno zastopanje Mreže rokodelcev Srca Slovenije v Konzorciju rokodelskih centrov Slovenije ter urejanje statusa rokodelcev na nacionalni ravni (**v mrežo vključenih 27 rokodelcev iz Litije**). Na podlagi dokumenta Nacionalno zavezištvostvo za rokodelstvo je bila izdelana še »Vizija konzorcija in rokodelskih centrov«, v kateri so opredeljena izhodišča za prenovo ureditve področja rokodelstva in rešitve za ureditev statusa rokodelca na področju zdravstvenega, izobraževalnega in davčnega sistema, obravnavane aktivnosti, ki bi omogočale ohranjanje in razvoj rokodelstva, ureditev na področju definicij rokodelstva in nabora rokodelskih dejavnosti, statusa na področju kulture, usposabljanja in prenosa znanj, davčne in delovnopravne zakonodaje ter finančni okvir za delovanje regijskih rokodelskih centrov (dokument je bil posredovan na Medresorsko delovno skupino za ureditev področja rokodelstva).
- Udeležba na mesečnih sestankih z deležniki turizma v občini Litija (**predstavniki Občine Litija, RCSS, ZKMŠ, TIC Litija in Dole pri Litiji, Mestni muzej Litija, IC GEOSS, KS Vače**) ter sestankih s turističnimi ponudniki na območju občine.
- Sodelovanje v Odboru Razvojnega sveta Zasavske regije za turizem za pripravo Regionalnega razvojnega programa Zasavske regije 2021 – 2027.
- Izobraževanje in mentorstvo **zaposlene na Občini Litija** za uporabo sistema e-MA.
- Priprava vsebine prijave za prijavo spremljevalnega programa za predsedovanje RS Evropskemu Svetu v 2021 ter njegova predstavitev ministrici za kmetijstvo (**Oglarska dežela**).
- Izvedba dela programa na **Festivalu medgeneracijskega sodelovanja v občini Litija**.
- Izvedba brezplačnih svetovanj za lokalna podjetja in fizične osebe (**Medobčinsko društvo Litija Šmartno** za prekvalifikacijo iz socialnega v invalidsko podjetje ter **fizični osebi iz Litije** za pridobitev sredstev Eko sklada).
- Sodelovanje v **Odboru za Litijski karneval** na področju promocije v nacionalnih medijih.
- Izvedba celotnega postopka izbora protokolarnih daril za **Občino Litija** ter nakup 100 kosov daril nižje in 50 kosov višje vrednosti.
- Sodelovanje v komisiji za ocenjevanje domačij na **Dolah pri Litiji** v organizaciji KD Dole.
- Povabilo in animacija lokalnih prehranskih ponudnikov za sodelovanje ter udeležba na 3. borzi lokalnih živil v organizaciji Turizma Ljubljana.
- Sodelovanje pri naboru ponudnikov za **Festival skupnosti v Litiji**.
- LAS Srce Slovenije:
 - Priprava Akcijskega komunikacijskega načrta za leto 2019, saj je potrebno 50 % vseh aktivnosti nameniti animaciji prebivalcev območja LAS Srce Slovenije.
 - Sprememba Strategije lokalnega razvoja LAS Srce Slovenije za obdobje 2014-2020.
 - Izvajanje lokalne razvojne strategije, ki je obsegala:
 - pripravo vsebine ter objava dveh javnih pozivov LAS Srce Slovenije za izbor operacij za uresničevanje SLR v letu 2019 za sklada EKSRP in ESRR,
 - izvedbo več individualnih svetovanj z namenom preveritve in razvoja projektnih idej posameznikov in organizacij v okviru pisarn LAS ter na terenu,
 - pripravo in razvoj projektnih idej za prijavo 4-ih novih operacij na javni razpis MKGP za projekte sodelovanja med LAS-i na teme sistemov za izposajo koles, rudarske dediščine, avtodomarstva in vodnih virov (**občina Litija investicijsko vključena v 2 projekta, z »mehkimi« vsebinami pa v vse 4 projekte**).

Izvedeno pospeševanje OBSTOJEČIH aktivnosti

za PODJETNIŠTVO:

- Finančna podpora in mentorstvo **RISE - zadrugi za razvoj podjetništva Šmartno, Litija** (zaposlitev osebe, mentoriranje, prenos znanja, koordinacija, razvoj).
- Podpora lokalnim podjetjem iz **Litije** in Kamnika pri oblikovanju inovativnih turističnih produktov ter odgovornih raziskav in inovacij.
- Sodelovanje z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo pri uvedbi vavčerske podpore pri podjetniških razpisih (Do konca leta 2019 je bilo izplačanih 512 vavčerjev v skupni višini 1,79 mio EUR ter podeljenih 2.599 vavčerjev v skupni višini 9,98 mio EUR, največ s področja internacionalizacije, digitalizacije in certifikatov. Prejeli so 4.163 vlog.).
- Preko SPOT registracijske točke (a.k.a. VEM točka) izvedenih 366 postopkov za s.p.-je in d.o.o.-je, od tega je bilo individualnih svetovanj za novoustanovljene s.p.-je 44 (**od tega 64% iz občine Litija**) in novoustanovljene d.o.o.-je 5 (**od tega 100% iz občine Litija**). Od 366 izvedenih postopkov, se jih je 213 oz. **58% nanašalo na poslovne subjekte iz občine Litija**.
- Priprava in objava 122 objav razpisov in drugih informacij za podjetnike na spletni strani Srca Slovenije, podstrani »podjetništvo« www.srce-slovenije.si/podjetnistvo (**vključeni tudi dogodki iz občine Litija**).

za TURIZEM:

- Izdelava in distribucija 7.000 kosov koledarčka prireditev »Utrip prireditev v Srcu Slovenije 2019«, v katerega je vključenih 340 prireditev iz območja, od tega **89 prireditev iz občine Litija**.
- Izdelava in distribucija 5.000 kosov trganke Srca Slovenije s predstavitvijo 21 turističnih ponudnikov iz območja, od tega **10 iz občine Litija**.
- Udeležba in predstavitev ponudbe (**občine Litija**) na sejmu NATOUR Alpe-Adria.
- Na turističnem portalu Srca Slovenije predstavljenih 332 ponudnikov iz območja, od tega **105 ponudnikov iz Litije**.
- Nakup in postavitev **dveh kolesarskih stojal** za popravilo koles v **občini Litija**.
- Izdelava promocijskih trganek (**3 različne za občino Litija** v nakladi 3.300 kosov – **mesto Litija, Vače, Dole pri Litiji**, 1 za občino Šmartno pri Litiji).
- Izdelava **promocijskih materialov za občino Litija** (letni koledar - 500 kosov, 4 variante parkirnih ur - 3.000 kosov, 4 variante magnetov – 600 kosov, virtualna panorama).
- Koordinacija certifikacije sheme trajnostnega turizma **Slovenia Green za Občino Litija** in Šmartno pri Litiji.
- Priprava in objava 283 dogodkov na spletni strani Srca Slovenije, podstrani »turizem« <http://www.srce-slovenije.si/turizem> (**vključeni tudi dogodki iz občine Litija**).

za OKOLJE (rokodelci, mladi, kmetje):

- Izvedba tretjega ocenjevanja rokodelskih in prehranskih izdelkov ter podelitev certifikatov 22-im nosilcem iz območja LAS Srca Slovenije za 58 novih prehranskih in rokodelskih izdelkov. Od tega je **5 ponudnikov iz Litije prejelo certifikate za 8 različnih prehranskih in 12 rokodelskih izdelkov. Skupaj je certificiranih 36 različnih izdelkov (21% od vseh certificiranih izdelkov) 12-ih nosilcev certifikata (22% od vseh nosilcev) iz občine Litija**.

- Organizacija prodaje certificiranih izdelkov na območju Srca Slovenije (Arboretum, Terme Snovik, **TIC Litija**, TIC Šmartno pri Litiji).
- Organizacija predstavitve rokodelcev iz Mreže rokodelcev Srca Slovenije na Florijanovem sejmu v Trzinu, Mihaelovem sejmu v Mengšu, sejmu AGRA, sejmu v Dolu pri Ljubljani.
- Moderiranje in promocija OPIN platforme za elektronsko participacijo mladih (podpora **študentskemu klubu Kliše in Gimnaziji Litija**), priprava priročnika za učinkovito aktivacijo mladih za elektronsko participacijo mladih.
- Predstavitev 26 kmetij na spletni strani Srca Slovenije (Kamnik, Lukovica, Šmartno pri Litiji).
- Izvedba 6-ih individualnih programov za šole Srca Slovenije (**iz občine Litija vključena OŠ Gradec s projektom KI-KI Litija ter Osnovna šola Litija z 2 že dogovorjenima podjetniškima delavnicama, ki bosta izvedeni 19.3.2020¹**).
- Priprava in objava 38 novic na spletni strani Srca Slovenije, podstrani »okolje« <http://www.srece-slovenije.si/okolje> (vključeni tudi dogodki iz občine Litija).

za LAS SRCE SLOVENIJE:

- Zagotavljanje delovanja organov LAS, ki je obsegal izvedbo postopkov zbiranja kandidatov za člane Ocenjevalne komisije LAS, pripravo gradiv in izvedbo štirih sej Razvojnega sveta LAS, pripravo gradiv in izvedbo treh sej Ocenjevalne komisije LAS, pripravo gradiv in izvedbo dveh sej Skupščine LAS, priprava gradiv in izvedba ene seje Nadzornega odbora LAS ter pripravo dveh poročil za Občine o delovanju LAS.
- Izvajanje lokalne razvojne strategije, ki je obsegala:
 - pripravo dokumentacije za oddajo treh zahtevkov za vodenje LAS na ARSKTRP,
 - tekoče izvajanje in spremljanje izvajanja potrjenih operacij za 5 projektov sodelovanja med LAS-i (Odprta vrata kmetij, ITP zeliščarske dediščine, Vodne zgodbe Kamniško Savinjskih Alp, E-nostavno na kolo, Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih proizvodov),
 - tekoče spremljanje 10-ih potrjenih operacij, ki so bili izbrane na javnih pozivih za projekte ARSKTRP, **od tega je 5 projektov neposredno vezanih na območje Litije (Promocija turističnega območja Srca Slovenije, Gozdno čutno razvajanje za otroke in odrasle, Gozdna gibalnica za otroke in prostor za druženje, Izgradnja lokalne identitete za večji obisk turistov, Obišči Litijo, Visit Litija, LESARIUS-Izkusi-Ustvarjaj-Spoštuj, Lokalno kroženje hranil – ekološki vrtovi, Po stopinjah pastirjev, Ustvarjalen korak, Ureditev večnamenskih prostorov v Društvenem domu Krašnja),**
 - tekoče spremljanje 4-ih operacij, ki so bile izbrane na javnih pozivih za projekte MGRT, od tega je **1 projekt neposredno vezan na območje Litije (Izgradnja večnamenske dvorane v društvenem domu Krašnja, Revitalizacija samostana Mekinje, Prenova in oživitev Staretovega trga v Šmartnem pri Litiji, Dediščina nas povezuje),**
 - priprava dokumentacije in oddaja zahtevkov za izplačilo 2-h projektov sodelovanja med LAS-i ter 8-ih projektov, izbranih na javnih razpisih ARSKTRP in MGRT,
 - priprava na kontrolo in prisotnost pri kontroli na kraju samem s strani ARSKTRP za 2 projekta sodelovanja med LAS-i in 2 projekta, izbrana na javnih pozivih za projekte ARSKTRP,
 - priprava letnega poročila za MGRT o izvajanju ukrepa CLLD do konca leta,
 - priprava letnega poročila za MKGP o izvajanju ukrepa CLLD do konca leta,

1 Predstavljeno zaradi epidemije.

- priprava letnih pogodb z Občinami za sofinanciranje delovanja LAS Srce Slovenije,
- sodelovanje in izmenjava izkušenj z ostalimi delujočimi LAS v Sloveniji ter Društvom za razvoj slovenskega podeželja (telefonsko, preko elektronske pošte, sestanki),
- stalna komunikacija in usklajevanja s Koordinacijskem odborom CLLD ter pisarnama na MKGP in MGRT (telefonsko, preko elektronske pošte).
- Informiranje in promocija, ki je obsegala:
 - Snemanje promocijskih filmov LAS za predstavitev LAS ter posameznih operacij: pripravljena **reportaža z zeliščarskega festivala na GEOSS-u, prispevek ob otvoritvi prostorov Stare sodnije v Litiji, obnovljenih v okviru operacije Dediščina nas povezuje**, ter prispevek ob otvoritvi nove ponudbe Velike planine v okviru operacije Po stopinjah pastirjev,
 - priprava in objava 81 člankov na spletni strani LAS Srce Slovenije www.las-srceslovenije.si (vključeni tudi dogodki/aktivnosti iz občine Litija),
 - tekoče zagotavljanje pojasnil in odgovorov upravičencem-projektnim nosilcem, članom LAS in ostalim lokalnim prebivalcem (telefonsko, preko elektronske pošte, osebno).

za OSTALO:

- Posredovanje seznama vseh aktualnih slovenskih in tujih javnih razpisov vsake 3 tedne koordinatorjem vseh občin RPSS.
- Priprava in objava 70 člankov na spletni strani Razvojnega centra Srca Slovenije www.razvoj.si (vključeni tudi dogodki/aktivnosti iz občine Litija).
- Izdanih 10 števil spletnega informatorja Srca Slovenije Info z aktualnimi lokalnimi vsebinami (vključeni tudi dogodki/aktivnosti iz občine Litija).
- 896 različnih objav na socialnih omrežjih Srca Slovenije z vsebinami, vezanimi na območje, od tega **226 oz. 25% objav, ki so bile vezane na občino Litija** (Facebook, Instagram, Twitter).
- 40 objav v lokalnih časopisih, od tega **12 objav oz. 30% objav v lokalnem časopisu Občan**.
- 35 objav na spletnih portalih Moja Občina, od tega **15 oz. 43% objav na portalu Moja Občina Litija**.
- Ogledi dobrih praks/študijskih obiskov v tujini (9 obiskov, skupaj 48 deležnikov, od tega **12 oz. 25% iz Litije**).
- Ogledi dobrih praks tujih partnerjev na območju Srca Slovenije, **tudi v občini Litija** (4 obiski, 117 udeležencev iz 14 tujih držav).
- Organiziranih 73 različnih dogodkov (delavnice, izobraževanja, posveti, okrogle mize, študijski obiski, predstavitve, itd.), od katerih se jih je **33% izvedlo v občini Litija** in na katerih je bilo prisotnih 4.116 udeležencev (**25% iz občine Litija**, vključujoč zaposlene iz RCSS) ter dodatno še 80.000 obiskovalcev v dveh dneh na sejmu AGRA v Gornji Radgoni.

Izvedene TRŽNE aktivnosti:

- Izdelana tržna ponudba storitev RCSS, objavljena na <http://www.razvoj.si/?lng=sl&t=storitve-rc>.
- Uvedena sprememba urnika delovanja VEM (SPOT) registracijske točke za podjetnike (2x tedensko, naročanje) ter pripravljen cenik za registracijske in svetovalne storitve. Uvedba plačljivih storitev v okviru SPOT registracijske točke s 1.8.2020. V petih mesecih je bila realizacija iz tega naslova 440 EUR.

- Razporeditev spremljanja objav slovenskih in tujih razpisov med zaposlene glede na tematska področja in inštitucije, ki razpise objavljajo. Uvedba tedenskega poročanja o objavljenih novih razpisih na kolegijih. Sprotno posredovanje informacij o relevantnih aktualnih razpisih organizacijam.
- Ureditev postopkov za uveljavljanje Splošne uredbe o varstvu podatkov (GDPR), na osnovi katere se lahko pošiljajo mailing liste o aktualnih razpisih in ponudbe za prijavo, vodenje in izvajanje projektov za (potencialne) stranke (ciljno usmerjeno trženje).
- Sklenjena pogodba z Javnim skladom RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja za opravljanje pregledov projektov v letih 2019 in 2020 v višini 100 EUR na posamezni projekt (v 2019 realiziranih 2.070,50 EUR, izvedena kompenzacija z obveznostmi iz naslova kredita pri Skladu).
- Sklenjena pogodba z Javnim skladom RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja za ocenjevanje projektov po javnih razpisih Sklada iz leta 2019 in 2020 v višini 70 EUR za posamezno vlogo (v 2019 še ni bilo realizacije).
- Sklenjena pogodba z Občino Radenci za vključevanje v projektna partnerstva, periodično informiranje o aktualnih razpisih ter svetovanje oz. podpora pri prijavi prijav na javne razpise za leto 2020 v višini cca. 2.257 EUR (brez svetovanja oz. podpore pri prijavi prijav na javne razpise). Realizacija bo v letu 2020.
- Sklenjena pogodba z Zavodom za turizem, šport in kulturo Kamnik za zagotavljanje strokovne pomoči pri izvedbi evropskega projekta do leta 2022 v višini 13.000 EUR (v 2019 realiziranih 12,91 EUR).
- Sklenjena pogodba z Občino Kamnik za zagotavljanje strokovne pomoči pri izvedbi evropskega projekta do leta 2022 v višini 20.700 EUR (v 2019 realiziranih 4.925,81 EUR).
- Sklenjena pogodba s podjetjem 4WEB d.o.o. za prijavo na razpis E-Poslovanje 2019 – 2022 v višini 366 EUR za izvedbo prijav ter 10% od celotne vrednosti vsake pridobljene prijave, ki vključuje tudi izvedbo poročanja (v 2019 realiziranih 366 EUR).
- Sklenjena pogodba z Občino Dol pri Ljubljani za pripravo, koordinacijo izvedbe in mentorstvo pri uvedbi projekta Participativni proračun v občini Dol pri Ljubljani v letu 2019 v višini 5.978 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjene pogodbe z Občinami Litija, Šmartno pri Litiji, Kamnik, Lukovica in Mengeš za izvedbo programa Razvojnega partnerstva središča Slovenije za leto 2019 v skupni višini 62.954 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjena pogodba z Občino Litija o administraciji in poročanju EU projekta v letu 2019 v višini 4.642,10 EUR ter vsebinski izvedbi aktivnosti na projektu v višini 4.880 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjeni pogodbi z Občinama Litija in Šmartno pri Litiji o sofinanciranju EU projekta Insights, ki sta za leto 2019 skupaj znašali 5.500 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjena pogodba z Gregor Berčon s.p. za izdelavo letne bilance stanja, izkaza poslovnega izida in napoved davka od dohodka za leto 2018 v višini 126,27 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjeno naročilo s podjetjem SL – Inženiring d.o.o. za izdelavo analize cene nepremičnine v višini 4.270 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjeno naročilo z Lokalno akcijsko skupino iz Gruzije (Kazbegi Develoment Group) za organizacijo študijskega obiska v Sloveniji v višini 1.488,40 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjeno naročilo s podjetjem PIT PRO d.o.o. za sodelovanje pri izdelavi poslovnega načrta v višini 610 EUR (v 2019 realizirano v celoti).
- Sklenjeno naročilo z različnimi turističnimi ponudniki za oglaševanje na skupni trganki Srca Slovenije v skupni višini 1.104,10 EUR.
- Prodaja 3 kolesarskih vodičev v skupni višini 12 EUR.
- Prodaja nalepk Kolektivne tržne znamke Srce Slovenije (KTZ) različnim nosilcem certifikata KTZ v skupni višini 820,01 EUR.

Izvedene aktivnosti za ZMANJŠANJE STROŠKOV:

- Zmanjšanje kvadrature najemnih pisarniških prostorov s 1.4.2019 dalje iz 154,30 m² na 127,90 m² ter s 1.11.2019 dalje na 80,12 m². Posledično zmanjšanje osnovne mesečne najemne za pisarniške prostore s 1.4.2019 dalje iz 1.017,10 EUR na 895,30 EUR, od 1.11.2019 dalje pa na 556,83, skupaj z ukinitvijo 9.55% deleža stroškov tekočih popravil in rednega vzdrževanja (čiščenje opravljamo sami).
- Zmanjšanje mesečne najemne za poslovni prostor namenjen arhivu s 1.11.2019 dalje za polovico na 55,50 EUR.
- Zmanjšanje števila zaposlenih. V začetku leta 2019 je bilo zaposlenih 11 oseb in dodatno 1 oseba s pogodbo o poslovedenju, konec leta 2019 pa skupno 9 oseb. Pri enem zaposlenem je bila znižana osnovna plača. Ocenjen prihranek je cca. 3.000 EUR na mesečnem nivoju.
- Sporazumni odpis polovice vseh sejin enega predstavnika Nadzornega sveta družbe Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o., ki so nastale od 2.11.2016 do 15.10.2019 v višini 541,00 EUR.
- Pridobivanje potrdil FURS za uveljavljanje DDV kot upravičenega stroška na (novih) evropskih projektih. DDV tako že uveljavljamo na vseh štirih projektih (MineTour, EU_SHAFE, DIGY in KTASE).
- Postopek zapiranja Ustanove Razvojne fundacije Pogum (zmanjšanje stroškov za vodenje poslovnega računa in izdelavo poslovnih izkazov). Fundacija bo formalno prenehala delovati v letu 2020 (čakamo še na sklep Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve), ocena letnega prihranka je okrog 300 EUR.

5.2 ŠTUDIJSKI OBISKI IN DOGODKI V ŠTEVILKAH V LETU 2019

Tabela 2: Študijski obiski v tujini, število udeležencev

Študijski obiski v tujini	Št. udeležencev iz posameznih občin
1 mednarodni študijski obisk v Italiji (projekt TRINNO)	2 iz občine Kamnik + zaposleni na RCSS
2 mednarodna študijska obiska v Pragi in Romuniji (projekt D-STIR)	1 iz občine Litija + zaposleni na RCSS
1 mednarodni študijski obisk na Cipru (projekt HoCare)	3 nacionalni (Ministrstvo za zdravje, Telekom Slovenije) + zaposleni na RCSS
1 mednarodni študijski obisk v Italiji (projekt P-IRIS)	Zaposleni na RCSS
1 mednarodni študijski obisk na Hrvaškem (projekt Minetour)	1 iz občine Litija + zaposleni na RCSS
1 mednarodni študijski obisk v Romuniji (projekt City Walk)	1 iz občine Kamnik, 2 nacionalna (CIPRA) + zaposleni na RCSS
1 strokovna ekskurzija z ogledom dobrih praks na Južnem Tirolskem (projekt LAS)	34 iz vseh občin LAS, od tega 9 iz občine Litija + zaposleni na RCSS
1 mednarodni študijski obisk na Poljskem (projekt LAS)	4 iz vseh občin LAS, od tega 1 iz občine Litija + zaposleni na RCSS

SKUPAJ – 9 ŠTUDIJSKIH OBISKOV	48 predstavnikov, od tega 12 iz občine Litija na študijskih obiskih v tujini + zaposleni na RCSS
--------------------------------------	---

Tabela 3: Študijski obiski tujcev v Sloveniji, število udeležencev

Študijski obiski tujih partnerjev v Sloveniji (tudi na območju občine Litija)	Št. udeležencev iz gostujočih držav
Projekt Insights	70 (Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Madžarska, Nemčija, Romunija, Slovaška)
Projekt TRINNO	19 (Italija, Irska, Madžarska, Španija)
Projekt Minetour	4 (Hrvaška)
Projekt LAS Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih proizvodov	24 (Poljska, Gruzija, Latvija)
SKUPAJ – 4 ŠTUDIJSKI OBISKI	117 predstavnikov iz 14-ih držav na študijskih obiskih v občini Litija

Tabela 4: Ostali dogodki, število udeležencev

Ostali dogodki v Srcu Slovenije v organizaciji RCSS	Št. udeležencev
3 dogodki v okviru projekta CityWalk: Urbani SPREHOD po mestnih poteh Kamnika s prof. Janom Gehlom; DELAVNICA o aktiviranju prebivalcev na temo hoje v Kamniku, Urbani SPREHOD: Kamnik je mesto prijazno pešcem	42 (4 iz RCSS)
4 dogodki v okviru projekta D-STIR: DELAVNICA za podjetja iz lesne branže za ustvarjanje inovativnih produktov na področju turizma; DELAVNICA za podjetnike za spodbujanje RRI - »Električna prihodnost«; 2 DELAVNICI za podjetja iz lesne branže za predstavitev obstoječih dobrih praks iz lokalnega okolja na temo oblikovanja inovativnih produktov, okoljsko odgovornih storitev in bodočih razpisov za lesarje	66 (18 iz Litije, 12 iz RCSS)
1 dogodek v okviru projekta E-participacija mladih: IZOBRAŽEVANJE o OPIN platformi	4 (2 iz RCSS)
1 dogodek v okviru projekta EU_SHAFE: DELAVNICA »Kako do kakovostnejšega življenja starejših v Srcu Slovenije«	29 (3 iz Litije, 3 iz RCSS)
6 dogodkov v okviru projekta Insights: IZOBRAŽEVANJE za lokalne turistične vodiče; OKROGLA MIZA na temo trajnostnega turizma; DELAVNICA za turistične ponudnike o razpršenih hotelih; Kulinarična DELAVNICA za gostince z Janezom Bratovžem za gostinske ponudnike; 2 DELAVNICI z deležniki za nadgradnjo razvojnih aktivnostih projekta	180 (75 iz Litije, 30 iz RCSS)
6 dogodkov v okviru projekta Konzorcij vrtcev in šol Srca Slovenije: 2 IZOBRAŽEVANJI o kovaštvu za OŠ Marije Vere; Tradicionalni slovenski zajtrk za OŠ Šmartno; Zeliščarska DELAVNICA za OŠ Marije Vere; DELAVNICA Naravoslovni dan za OŠ Šmartno; IZOBRAŽEVANJE z Antonom Komatom za OŠ Šmartno	724 (1 iz RCSS)
34 dogodkov v okviru projektov LAS: Letno srečanje in IZOBRAŽEVANJE turističnih ponudnikov Srca Slovenije z ogledom rudnika Sitarjevec (javna predstavitev 1. Javnega poziva LAS za leto 2019 za sklad EKS RP); DELAVNICA	2.738 (720 iz Litije, 104 iz RCSS)

<p>Pridobivanje EU sredstev (javna predstavitev 1. Javnega poziva LAS za leto 2019 za sklad EKSRP); 8 LAS-ovih zajtrkov (z ZKMŠ Litija, Občino Litija, Volkom Turjaškim, NVO stičiščem, Termami Snovik, Srečom Vrhovcem, Arboretumom, Zavodom za turizem Kamnik in Občino Kamnik); IZOBRAŽEVANJE: Posvet LAS; 2 DELAVNICI za pripravo in vodenja projektov LAS (EKSRP in ESRR); STROKOVNA EKSKURZIJA z ogledom dobrih praks na območju LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline; IZOBRAŽEVANJE Posvet LAS; DELAVNICA z lokalnimi koordinatorji občin LAS; ŠTUDIJSKI OBISK z ogledom dobrih praks E-nostavno na kolo; ZELIŠČARSKI FESTIVAL v Srcu Slovenije; PREDSTAVITEV rezultatov projekta Vodne zgodbe Kamniško Savinjskih Alp na Blejskem vodnem festivalu; PREDSTAVITEV LAS in KTZ izdelkov na Festivalu skupnosti v Litiji, PODELITEV CERTIFIKATOV KTZ Srca Slovenije; NOVINARSKA KONFERENCA projekta LAS Po stopinjah pastirjev; DAN ODPRTIH VRAT RCSS na Festivalu medgeneracijskega sodelovanja; STROKOVNA EKSKURZIJA - Od nasadov do sadovnjakov do sadnih izdelkov v Kamniku; STROKOVNA EKSKURZIJA z ogledom dobrih praks E-nostavno na kolo po Škofjeloškem pogorju; STROKOVNA EKSKURZIJA v Kamniku - Od sena do senenih mlečnih izdelkov; PREDSTAVITEV LAS in KTZ izdelkov na stojnici na sejmu Pozdrav jeseni; ŠTUDIJSKA IZVEDBA programa Zeliščno popotovanje po Srcu Slovenije; IZOBRAŽEVANJE 5. podeželski parlament; ŠTUDIJSKI OBISK študentov etnologije - FF Ljubljana; PREDSTAVITEV LAS in KTZ izdelkov na stojnici na Lukovem sejmu; DELAVNICA za spremembo strategije LAS; PREDSTAVITEV LAS in KTZ izdelkov na stojnici na Šmarskem adventu; 2X PREDSTAVITEV LAS in KTZ izdelkov na stojnici na sejmu AGRA v Gornji Radgoni*</p>	<p>*dodatno po oceni organizatorjev 80.000 obiskovalcev v dveh dneh na sejmu AGRA v Gornji Radgoni</p>
<p>1 dogodek v okviru projekta Minetour: IZOBRAŽEVANJE Kosilo rudarske družine</p>	<p>12 (6 iz Litije, 3 iz RCSS)</p>
<p>7 dogodkov v okviru projekta Mreža rokodelcev Srca Slovenije: Individualna SVETOVANJA rokodelcem in prehranskim ponudnikom Srca Slovenije za oblikovanje produktov; OKROGLA MIZA Rokodelec sem; 4 DELAVNICE članov Konzorcija rokodelskih centrov za pripravo akcijskega načrta; PREDSTAVITEV Mreže rokodelcev Srca Slovenije na nacionalnem dogodku Dnevi medgeneracijskega sožitja</p>	<p>134 (4 iz Litije, 7 iz RCSS)</p>
<p>4 dogodki - ostalo: IZOBRAŽEVANJE o razvoju turizma v okviru sestanka županov RPSS; IZOBRAŽEVANJE za župane na temo investicijskih sredstev v prihodnji finančni perspektivi; IZOBRAŽEVANJE in OKROGLA MIZA: 1. podjetniško srečanje v občini Lukovica; PREDSTAVITEV PROJEKTA P-IRIS in LAS Srce Slovenije na nacionalnem dogodku »Govoriš kohezijsko«</p>	<p>134 (6 iz Litije, 14 iz RCSS)</p>
<p>6 dogodkov v okviru projekta TRINNO: DELAVNICA za rokodelce in turistične ponudnike "Kako narediti dobro fotografijo?"; 4 DELAVNICE z rokodelci za pripravo akcijskega načrta Konzorcija rokodelskih centrov; PREDSTAVITEV končnega akcijskega načrta za rokodelce</p>	<p>53 (6 iz Litije, 11 iz RCSS)</p>
<p>SKUPAJ - 73 DOGODKOV</p>	<p>4.116 UDELEŽENCEV (+ dodatnih 80.000 obiskovalcev v dveh dneh na sejmu AGRA v Gornji Radgoni), od tega 838 iz občine Litija in 191 iz RCSS</p>

6. PROGRAMI, KI JIH IZVAJA DRUŽBA

Razvojni center Srca Slovenije je v letu 2019 izvajal naslednje ključne programe:

6.1 RAZVOJNO PARTNERSTVO SREDIŠČA SLOVENIJE

Razvojno partnerstvo središča Slovenije (RPSS) je interesno povezovanje občin in mrež (podjetnikov, šol in vrtcev, turističnih ponudnikov, rokodelcev, mladih in rokodelcev) na delu območja Srca Slovenije, v katerem je trenutno aktivnih 5 občin (Kamnik, Litija, Lukovica, Mengeš, Šmartno pri Litiji). Občine članice RPSS ne plačujejo članarine za članstvo v njem, ampak sofinancirajo izvajanje letnega programa dela, ki se pripravlja v sodelovanju z občinskimi koordinatorji (izhajajoč iz potreb občin) in mrežami (izhajajoč iz potreb mrež podjetnikov, šol in vrtcev, turističnih ponudnikov, mladih in rokodelcev).

Preko letnih programov občin RPSS smo v letu 2019 izvajali:

- 9 mednarodnih projektov s 85% sofinanciranjem EU: P-IRIS in P-IRIS pilot, TRINNO, D-STIR, HoCare, EU_SHAFE, Insights, CityWalk in MineTour,
- 2 mednarodna projekta s 100% financiranjem: DIGY in KTASE,
- aktivnosti brez EU / nacionalnega sofinanciranja: informiranje in komunikacija, turizem, mreža rokodelcev, konzorcij vrtcev in šol in e-participacija mladih,
- ostale projekte in aktivnosti, izvedene za občine, brez EU/nacionalnega sofinanciranja: srečanje županov RPSS in okoliških občin, vključevanje v EU partnerstva in pomoč pri pripravi prijav, promocija kmetij Srca Slovenije in srečanje podjetnikov.

6.1.1 Projekti, sofinancirani s strani programa Interreg Europe, v izvajanju v letu 2019

1. P-IRIS - Izboljšanje inovacijskih sistemov na podeželju s pomočjo profesionalizacije aktivnosti mreženja in uporabe inovacijskih orodij

Vodilni partner: Sogn og Fjordane County Municipality (Norveška); ostale partnerske države: Slovenija, Hrvaška, Finska, Španija, Italija, Norveška.

Gre za projekt spodbujanja podjetniške inovativnosti na podeželju s ciljem ustvarjanja ustreznih delovnih mest za mlade.

Ključni končni rezultati projekta so:

- Prenešene ustrezne izkušnje in dobre prakse podjetništva na podeželju iz drugih, evropskih okolij v lokalno okolje (co-working).
- Vzpostavljen co-working center (RISE) za Litijo in Šmartno pri Litiji.
- Izvedena organizacijska in administrativna podpora OŠ Gradec za nadgradnjo produkta KI-KI Litija s Slovenskimi Železnicami.

2. P-IRIS pilot

Vodilni partner: Sogn og Fjordane County Municipality (Norveška); ostale partnerske države: Slovenija, Hrvaška, Finska, Španija, Italija, Norveška.

Gre za nadaljevanje projekta P-IRIS, v okviru katerega bodo prebivalcem občin Litija in Šmartno pri Litiji ponujene različne brezplačne podjetniške vsebine, možnosti za izobraževanje, sodelovanja z različnimi strokovnjaki ter priložnosti dela s sodobno opremo.

Ključni končni rezultati projekta bodo:

- Možnost uporabe programske opreme CorelDRAW Technical Suite 2019, programske opreme za 3d printanje - 3ds Max 2020, 3D printerja basic, CNC rezkalnega stroja (600*900 mm), stroja za lasersko graviranje (600*900 mm) in »pop-up« razstavnih prostorov.
- »Inspire, Cheers, Brainstorm« dogodki z motivacijskimi govorniki.
- Omogočeno profesionalno fotografiranje prodajnih izdelkov, njihovih ustvarjalcev in podjetnikov na začetku podjetniške poti.
- Individualno in skupinsko sodelovanje s strokovnjaki z namenom izmenjave in nadgradnje poslovnih idej.
- Štirinajst delavnic za podjetnike z različnimi tematikami.

3. TRINNO - Podporni ekosistem za podjetništvo za tradicije in inovacije

Vodilni partner: Arezzo Innovazione (Italija); ostale partnerske države: Slovenija, Italija, Madžarska, Irska, Španija.

Gre za projekt promocije podpornega okolja za podjetništvo s ciljem izboljšanje instrumentov politike na tem področju.

Ključni končni rezultati projekta so/bodo:

- Izboljšane finančne spodbude za MSP preko nove vavčerske sheme, ki jo je razpisalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo na osnovi ogleda dobrih praks v okviru projekta. Do konca decembra 2019 je bilo izplačanih 512 vavčerjev v skupni višini 1,79 mio EUR ter podeljenih 2.599 vavčerjev v skupni višini 9,98 mio EUR, največ s področja internacionalizacije, digitalizacije in certifikatov. Prejeli so 4.163 vlog.
- »Subvencionirana usposabljanja za rokodelce za spodbujanje digitalnih inovacij in razvoj novih inovativnih izdelkov/storitev« preko potrjenega LAS projekta za rokodelce »Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih produktov«, ki se je pripravil na podlagi TRINNO dobrih praks. Usposabljanja za rokodelce se bodo v okviru tega projekta izvedla v letu 2020.

S strani RCSS pripravljen akcijski načrt je t.i. »skupni sekretariat« programa Interreg Europe označil kot eno izmed najboljših dobrih praks.

4. HoCare - Inovativne rešitve za oskrbo na domu

Vodilni partner: Razvojna agencija Nikozija (Ciper); ostale partnerske države: Slovenija, Ciper, Bolgarija, Romunija, Litva, Madžarska, Portugalska, Češka.

Gre za projekt iskanja inovativnih rešitev za oskrbo starostnikov na domu, ki vključuje deležnike iz štirih področij: mala in srednje velika podjetja, institucije znanja, javni sektor in civilno družbo.

Ključni končni rezultati projekta so:

- Izvedena mednarodna konferenca o zagotavljanju aktivnejšega, varnejšega in kakovostnejšega življenja starostnikov s predstavitvijo dobrih praks pri oskrbi starejših na daljavo, med katerimi je tudi E-oskrba Telekoma Slovenije.
- Izmenjanih 27 dobrih praks z zadevnega področja.

- Prenesena dobra praksa iz Slovenije (E-oskrba Telekom Slovenije) na Ciper.

5. EU-SHAFE – Razvoj pametnih, zdravih in starosti prijaznih okolij

Vodilni partner: Svet Province Bizkaia (Španija); ostale partnerske države: Slovenija, Danska, Irska, Italija, Nemčija, Portugalska, Španija.

Gre za projekt izmenjave izkušenj in praks za izboljšanje instrumentov regionalne politike na področju starosti prijaznih okolij na več ravneh; zdravje, sociala, teritorialni trajnostni razvoj, zaposlovanje, družbena blaginja in tehnološki razvoj.

Ključni končni rezultati projekta so/bodo:

- Izmenjane dobre prakse z zadevnega področja.
- Izdelan skupni model - »Bela knjiga« o »SHAFE«.
- Prijavljen skupni LAS projekta na področju izboljšanja kakovosti življenja starejših v Srcu Slovenije.

6.1.2 Projekti, sofinancirani s strani programa Interreg Podonavje, v izvajanju v letu 2019

6. D-STIR - Okvir za odgovorne raziskave in inovacije z uporabo socio-tehnične integracije

Vodilni partner: South-East Regional Development Agency (Romunija); ostale partnerske države: Slovenija, Slovaška, Madžarska, Češka, Romunija, Nemčija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina.

Gre za projekt vključitve odgovornih raziskav in inovacij (RRI) v celotno inovacijsko verigo preko t.i. STIR metode (Socio-Technical Intergation Research), ki odgovarja na vprašanja o socialnem, okoljskem in etičnem vidiku RRI in se testira na različnih pilotnih območjih (akademske in podjetniške).

Ključni končni rezultati projekta so:

- Usposobljen strokovnjak iz RCSS za vpeljavo STIR metode v izbrano podjetje (Mizarstvo Kos, Litija).
- Izvedene 4 delavnice za podjetja, ki delujejo v lesni in turistični panogi ter podjetja, ki se ukvarjajo z električno mobilnostjo za iskanje idej in povezav za nove inovativne, a odgovorne produkte in storitve.
- Izdelana strategija RRI, to je strateški dokument s priporočili za vpeljavo RRI akademskim in gospodarskim subjektom ter političnimi priporočili za upravljanje za javne organe.

7. Insights - Strategije zelenega in zdravega turizma

Vodilni partner: Pons Danubii European Grouping of Territorial Cooperation (Slovaška); ostale partnerske države: Slovenija, Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Madžarska, Nemčija, Romunija, Slovaška, Srbija.

Gre za projekt spodbujanja trajnostne uporabe naravnih virov in kulturne dediščine s ciljem razvoja trajnostnega in zelenega turizma.

Ključni končni rezultati projekta so:

- Izdelane strateške smernice za skupen razvoj turizma v občinah Litija in Šmartno pri Litiji z osredotočenjem na 8 identificiranih lokacij (Geoss & Vače, Rudnik Sitarjevec, reka Sava, Velika Preska & Polšnik, Oglarska dežela, grad Bogenšperk, Primskovo in Javorje) ter opredelitvijo 3 integralnih turističnih produktivnih sklopov (doživetja, gastronomija in izdelki).
- Izvedena usposabljanja in izobraževanja: nastanitveni portali Airbnb in Booking.com, digitalno trženje in uporaba družbenih medijev v turizmu, izobraževanje za lokalne turistične vodnike, razpršeni hoteli in kulinarčna delavnica s priznanim slovenskim chefom Janezom Bratovžem.

- Kupljeni in nameščeni 2 kolesarskih stojali, opremljeni z orodjem za osnovna popravila koles in ročno tlačilko z manometrom.
- Izdelani promocijski materiali (trganke, magneti, koledar in parkirne ure).

8. CityWalk - Za energetske odgovorne prostore: vzpostavitev mest za pešačenje v Podonavski regiji

Vodilni partner: Znanstveno raziskovalno središče Bistra Ptuj (Slovenija); ostale partnerske države: Slovenija, Avstrija, Bolgarija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Romunija, Slovaška, Srbija.

Gre za projekt izboljšanja urbane mobilnosti preko učinkovitega kombiniranja različnih načinov transporta s poudarkom na pešačenju.

Ključni končni rezultati projekta so:

- Izdelana knjižica pravljic z interaktivnim zemljevidom ter program S pravljico v žepu (1,5 ure dolg sprehod po mestni pravljici poti in pripovedovanje pravljic) ter promocijski letak z označenimi parkirnimi mesti in časovno razdaljo hoje iz/do centra mesta.
- Izdelana aplikacija Walk'n'Smile, namenjena promociji hoje v mestih (fotografija nastala z uporabo aplikacije je bila zmagovalna na fotografskem natečaju Transnacionalnega programa Podonavje).
- Izdelana strategija hodljivosti za občino Kamnik, ki pomeni nadgradnjo Celostne prometne strategije Občine Kamnik.

Projekt CityWalk je v konkurenci med 199 projekti osvojil posebno nagrado po izboru evropskega občinstva (»Public choice award«). Gre za najvišje priznanje regionalnim projektom, ki ga podeljuje Evropska komisija.

6.1.3 Projekti, sofinancirani s strani programa Interreg V-A Slovenija – Hrvaška 2014 – 2020, v izvajanju v letu 2019

9. MineTour - Aktivno ohranjanje in vrednotenje naravne in kulturne dediščine rudnikov in rudarstva za razvoj trajnostnega turizma

Vodilni partner: Mesto Labin (Hrvaška); ostale partnerske države: Slovenija, Hrvaška.

Gre za projekt, ki obravnava izziv neizkoriščenega turističnega potenciala rudarske dediščine na obrobni območij in sicer naravnega spomenika rudnika Sitarjevec v Litiji ter kulturnega spomenika (Šoht) v Labinu.

Ključni končni rezultati projekta so/bodo:

- Izveden razpis/natečaj »Povabilo lokalnim ponudnikom k predstavitvi idejnih vsebin in storitev trajnostnega turističnega produkta za občino Litija«.
- Izdelava, promocija in trženje turističnega produkta MineTour.
- Izvedeno gastronomsko predavanje z dr. Janezom Bogatajem »Kosilo rudarske družine« kot navdih za nadgradnjo kulinarne ponudbe v občinah Litija in Šmartno pri Litiji.
- Izdelan promocijski video za turistični produkt MineTour.
- Izdelana aplikacija z relevantnimi vsebinami o turističnem produktu MineTour za uporabo na prenosnih tablicah v Rudniku Sitarjevec.

6.1.4 Projekti, sofinancirani s strani programa Erasmus +, v izvajanju v letu 2019

10. DIGY - Enostavna digitalna participacija mladih

Vodilni partner: Nexus Institut (Nemčija); ostale partnerske države: Slovenija, Gruzija, Makedonija, Malta, Litva, Nemčija.

Gre za projekt, ki predstavlja nadaljevanje projekta »EUth - Orodja in nasveti za mobilno in digitalno participacijo mladih po vsej Evropi« (Horizon 2020) in spodbuja vključevanje mladih za aktivno vlogo v družbi.

Ključni končni rezultati projekta bodo:

- Nadgrajena platforma OPIN – spletno orodje za digitalno udeležbo mladih v desetih evropskih jezikih.
- Izdelana potrebna izobraževalna in uporabniška gradiva ter izvedena podpora mladinskim institucijam, mladim in drugim pri vseh korakih izvajanja participativnih projektov.

11. KTASE - Ohranjanje tradicionalnih veščin s spodbujanjem socialnega podjetništva med mladimi

Vodilni partner: Dacorum council for voluntary service (Velika Britanija); ostale partnerske države: Slovenija, Velika Britanija, Srbija, Litva, Romunija.

Gre za projekt prenosa tradicionalnih rokodelskih znanj na mlade ter spodbujanje mladih za ustanavljanje socialnih podjetij.

Ključni končni rezultati projekta so/bodo:

- Izbrani 2 tradicionalni veščini vezani na kulturno dediščino območja.
- Izvedeni praktični tečaji in delavnice za prenos znanj in izbranih veščin na mlajše generacije.
- Izvedeno individualno mentorstvo mladim pri prvih korakih v vstop v svet (socialnega) podjetništva.

6.2 LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA SRCE SLOVENIJE

Razvojni center Srca Slovenije v obdobju 2014-2020 kot Vodilni partner LAS izvaja vodenje Lokalne akcijske skupine (LAS) Srce Slovenije, ki pokriva občine Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji. Pod vodstvom Razvojnega centra Srca Slovenije, ki je bil izbran za vodilnega partnerja LAS, je LAS v sodelovanju z zainteresiranimi akterji območja **pripravil in sprejel spremembo Strategije lokalnega razvoja za obdobje 2014-2020.**

V letu 2019 je bilo potrebno pripraviti spremembo Strategije lokalnega razvoja, ki je glavno vodilo pri pripravi razpisov in potrjevanju razvojnih projektov LAS Srce Slovenije. Sprememba je bila 30. 11. 2019 oddana na Koordinacijski organ CLLD, ki deluje v okviru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP).

Strategijo lokalnega razvoja je bilo potrebno spremeniti zaradi dodatnih sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) v višini 180.481,76 EUR, do katerih je upravičen LAS Srce Slovenije iz naslova svoje dosedanje uspešnosti, obenem pa tudi zato, da se preveri in uskladi realno stanje z načrtovanimi cilji in kazalniki, saj se približuje zaključek programskega obdobja. Spremembe je bilo potrebno podkrepiti z dejanskimi potrebami in s konkretnimi pobudami s terena, zato je bila v oktobru 2019 organizirana delavnica z zainteresirano javnostjo, predloge za spremembe pa smo sprejemali v LAS pisarni tudi po elektronski pošti in telefonu.

Glavne spremembe pri Strategiji izhajajo iz dodatnih sredstev in s tem povezanim doseganjem kazalnikov, ki jih je bilo potrebno sorazmerno povečati oz. uskladiti. Pomembno je tudi spremenjeno točkovanje meril za ocenjevanje operacij, kjer dajemo po novem večji poudarek ciljem strategije lokalnega razvoja, okolju in ranljivim ciljnim skupinam, ki smo jih vsebinsko nekoliko širše opredelili. Niža se tudi najvišja vrednost upravičenih sredstev operacij na 20.000 EUR v primeru enega izvajalca in 40.000 EUR v primeru partnerskega projekta.

Ko bo spremenjena Strategija potrjena s strani MKGP, bo izdana odločba, ki bo podlaga za finančni okvir in objavo javnega poziva za izbor projektov. Objavljen javni poziv bo predvidoma zadnji za sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), saj bodo razpisana vsa preostala sredstva, s katerimi razpolaga LAS Srce Slovenije v aktualnem programskem obdobju 2014-2020.

6.2.1 Projekti, sofinancirani s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), v izvajanju v letu 2019

1. Dediščina nas povezuje

Upravičenec/vodilni partner: Občina Litija; partnerji: ZKMŠ Litija, Pevsko društvo Zvon, Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno, Izobraževalni center Geoss d.o.o.

Celotna investicija v obnovo Stare sodnije in ureditev kletnih prostorov za Mestni muzej Litija in litijska društva je bila zaključena do novembra 2018, ko je bil oddan tudi zahtevek na MGRT, s tem je pridobila Občina Litija 147.354,99 EUR nepovratnih EU sredstev; sredstva so bila v letu 2018 že tudi izplačana.

Partnerske aktivnosti, povezane s programom Mestnega muzeja Litija, se izvajajo v drugi fazi do marca 2020. Postavljene so bile tri nove muzejske razstave, ki poudarjajo zgodovino stavbe, kraja in njegovih prebivalcev, združenih v nekatera od najstarejših glasbenih društev na Slovenskem. Projekt vzpostavlja nov prostor medgeneracijskega sodelovanja v centru mesta Litija.

Ob odprtju obnovljenih oz. novo urejenih kletnih prostorov Mestnega muzeja Litija 15. 6. 2019 je bil posnet s strani LAS 3-minutni film o projektu, ki smo ga objavili na FB in YouTube kanalu Srca Slovenije.

Ključni kazalniki: 100 m² novo urejenih površin, 270 m² obnovljene stavbne površine, 26 dogodkov za obiskovalce, zgibanka.

2. Revitalizacija samostana Mekinje (Preobrazba)

Upravičenec/vodilni partner: Občina Kamnik; partnerji: Javni zavod Mekinjski samostan, VEZAL – zavod za izobraževanje, raziskovanje in svetovanje, Noah Londer Charney s.p.

Celotna investicija v sanacijo in prenovno dela samostana Mekinje je bila zaključena v letu 2019, oddan je bil tudi zahtevek, partnerji so pridobili iz sklada ESRR 147.345,91 EUR nepovratnih EU sredstev.

Občina Kamnik je s partnerji oblikovala ponudbo raznovrstnih dogodkov za lokalno prebivalstvo, s čimer skrbi za preobrazbo in nadaljnjo rabo objekta ob spoštovanju njegove pretekle tradicije in kulturno-izobraževalnih razvojnih usmeritev. VEZAL izvaja v samostanu serijo izobraževalnih dogodkov in delavnic na temo partnerskih odnosov in vzgoje otrok, Noah Londer Charney pa različne pogovorne večere.

LAS Srce Slovenije je izvedel v letu 2018 in 2019 v samostanskih prostorih številne dogodke, preko katerih je podprl delovanje novega zavoda in predstavil širši javnosti projekt kot primer dobre prakse (npr. Festival slovenskih LAS, razstava rokodelskih izdelkov, podelitev certifikatov KTZ Srce Slovenije, seja razvojnega sveta ...).

Ključni kazalniki: 703 m² obnovljenih površin, 2.610 vključenih prebivalcev, izvedenih 152 dogodkov za javnost, nova spletna stran, urejeno urbano jedro, 5 promocijskih objav v lokalnem mediju, vzpostavljena socialna mreža.

3. Izgradnja večnamenske dvorane v društvenem domu Krašnja

Upravičenec/vodilni partner: Občina Lukovica; partner: Kulturno umetniško društvo Fran Maselj Podlimbarski

Investicija v sanacijo in prenovu društvenega doma je bila zaključena v letu 2019, oddana in izplačana sta bila tudi dva zahtevka; Občina Lukovica bo iz sklada ESRR pridobila 147.552,25 EUR nepovratnih EU sredstev.

Občina Lukovica je s partnerjem oblikovala tudi programske vsebine, ki se bodo izvajale v drugi fazi projekta v letu 2020, s katerimi bodo zapolnili sodoben večnamenski prostor, ki bo krajanom nudil možnost medgeneracijskega druženja, izvedbo dogodkov, prireditev ter izobraževanj.

Ključni kazalniki: 310 m² prenovljenih prostorov, 6 medgeneracijskih dogodkov s 300 udeleženci in 60 vključenimi izvajalci, nova publikacija o Krašnji.

4. Prenova in oživitev Staretovega trga

Upravičenec/vodilni partner: Občina Šmartno pri Litiji; partnerja: ZKMŠ Litija in Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji.

Investicija v prenovu Staretovega trga, ki je bila izvedena v letu 2019, je zajemala postavitve urbane opreme in adaptacijo večnamenskega prostora na osrednjem trgu v Šmartnem pri Litiji (TIC Šmartno pri Litiji), ki je tako pridobilo izgled urbanega naselja.

V letu 2019 je bil oddan in izplačan prvi zahtevek, partnerji so upravičeni v celoti do 142.749,85 EUR nepovratnih EU sredstev iz sklada ESRR.

Občina Šmartno pri Litiji je skupaj s partnerjema pripravila tudi programske vsebine za oživitev obnovljenega trga, ki zajemajo dogodke na prostem. V letu 2019 je bil izveden dogodek Šmartno kuha pa tudi številni dogodki Društva diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji. Del programa se bo izvedel še v letu 2020, npr. glasbeni festival za mladino.

Ključni kazalniki: 414 m² obnovljene trške površine, 63 m² urejenega prostora (TIC); medgeneracijski dogodki s 300 udeleženci in 60 vključenimi izvajalci, nova publikacija o Krašnji, 3 večji dogodki na prostem, 7 delavnic za starejše prebivalce.

V letu 2019 je bil objavljen 2. razpis za izbor operacij za doseganje ciljev strategije LAS iz sredstev ESRR, na katerega so prispele 3 vloge, in s katerim je LAS Srce Slovenije razdelil še preostala sredstva iz sklada ESRR. Po potrditvi operacij s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) bosta v letih 2020, 2021 in 2022 izvedli svoje projekte predvidoma še:

5. Rekonstrukcija kulturnega doma Moravče (upravičenec Občina Moravče) in

6. Gibanje nas družji - obnova igrišča pri POŠ Dolsko (upravičenec Občina Dol pri Ljubljani).

6.2.2 Projekti, sofinancirani s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), v izvajanju v letu 2019

7. Promocija turističnega območja Srce Slovenije

Upravičenec: LAS Srce Slovenije; vključeni lokalni izvajalci: Litija – ZKMŠ, Šmartno pri Litiji - JZ Bogenšperk, Kamnik – Arboretum, Terme Snovik, Lukovica – GP Trojane (neuspešno), Simon Skalar (snemalec).

Vrednost sofinanciranja projekta: 40.612,47 EUR.

Projekt se je zaključil junija 2019, v 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Vzpostavljeni štirje prodajni kotički s certificiranimi izdelki Srca Slovenije – TIC Litija, TIC Šmartno pri Litiji, Arboretum Volčji Potok, Terme Snovik.
- Objavljeni certificirani izdelki 2018 in informacije o ponudnikih na spletni strani www.srece-slovenije.si, izdelan spletni katalog certificiranih za posredovanje po e-pošti.
- Izvedeno srečanje turističnih ponudnikov z območja Srca Slovenije v Mestnem muzeju v Litiji in z ogledom Rudnika Sitarjevec: 50 udeležencev.
- Posnet nov promocijski video za destinacijo Srca Slovenije Obišči Srca Slovenije – Blizu je!, objavljen na YouTube kanalu Srca Slovenije.

Projekt je bil namenjen ponudnikom iz celotnega območja LAS Srca Slovenije.

8. Gozdna gibalnica za otroke in prostor za druženje

Upravičenec: Pustolovski park GEOSS d. o. o.

Vrednost sofinanciranja projekta: 38.024,98 EUR.

Projekt je bil v letu 2019 zaključen, na ARSKTRP oddana 2 zahtevka. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- V Pustolovskem parku GEOSS so nadgradili ponudbo s postavitvijo gozdne gibalnice iz različnih lesenih debel in poligon s 17 elementi s čutno potjo za majhne otroke. Poleg so postavili dve klopi, ki sta ogrevani na lesno biomaso, ograjo in informativno tablo.
- V juniju in septembru je bilo organiziranih 6 dogodkov s strokovno predstavitvijo gibalnice v praksi in svetovanji staršem pri pravilnem rokovanju z dojenčki; dogodkov se je udeležilo cca. 100 staršev in starih staršev z majhnimi otroki.
- V juniju, juliju in oktobru je bilo organiziranih 5 medgeneracijskih dogodkov s sodelovanju z organizacijami, ki skrbijo za socialno ogrožene otroke, v pustolovskem parku so gostili socialno ogrožene in jim omogočili brezplačno uporabo parka.
- Organizirano je bilo varstvo majhnih otrok za starše, ki so koristili storitve parka.
- Izdelane in distribuirane so bile predstavitvene brošure, oblikovana spletna stran in izvedena marketinška akcija na spletnih omrežjih.

9. Obišči Litijo, Visit Litija!

Upravičenec/vodilni partner: Občina Litija; partnerji: ZKMŠ Litija, Društvo za razvoj in varovanje Geossa, Društvo za razvoj podeželja LAZ.

Vrednost sofinanciranja projekta: 41.420,63 EUR.

Izvedena je bila 1. faza projekta, zahtevak oddan v začetku 2020. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Občina Litija je nabavila prireditveni oder za uporabo pri izvedbi javnih prireditvev, na njem so že bili izvedeni prvi dogodki: Festival skupnosti, odprtje prenovljenih prostorov Mestnega muzeja Litija, Tačkov festival, Medgeneracijski festival itd..
- Zakupljenih cca. 260 profesionalnih fotografij iz Litije in Šmartnega pri Litiji za promocijske namene (avtor Matej Povše).

- Izveden 1. del usposabljanja za lokalne turistične vodnike iz občin Litija in Šmartno pri Litiji, 37 udeležencev (izvajalec Marko Slapnik s.p., Natur- Etno Alp).
- Na Vačah je bila postavljena nova turistično informativna tabla ob obstoječem geološkem stebru (izvajalec Matej Zupančič s.p.).
- Postavljena razstava Naše ptice na Bregu pri Litiji (avtor razstave Ivan Esenko) z interaktivnim katalogom ptic s posnetki ptic, nastalo je 6 zgibank (Društvo LAZ).
- Postavljena informativna tabla na Bregu (izvajalec Pego Plus d.o.o.).
- Pripravljen nabor več kot 30 zgodb za uporabo v turističnih produktih Jablaniške doline (Društvo LAZ) in cca. 8 zgodb iz območja GEOSS (Društvo za razvoj Geossa).
- Ustvarjeno 1 novo delovno mesto.

10. Po stopinjah pastirjev

Upravičenec/vodilni partner: Občina Kamnik; partner: Velika Planina d.o.o.

Vrednost sofinanciranja projekta: 28.514,61 EUR.

Projekt se je začel izvajati konec leta 2018. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Koordinacija in vodenje projekta (stroški dela zaposlenih na Občini Kamnik).
- Oblikovanje in vsebinska izvedba učne poti Po stopinjah pastirjev v skladu s kulturno-varstvenimi in naravovarstvenimi pogoji.
- Izdelava in postavitve 18 dvojezičnih učnih tabel za območje Velike planine.
- Dogodek s tiskovno konferenco ob odprtju učne poti na Veliki planini.
- Vključitev učne poti Po stopinjah pastirjev v aplikacijo ter priprava vsebin za mobilno aplikacijo Slovenia Trails Hiking&Biking.
- Tisk promocijske brošure Po stopinjah pastirjev.
- Usposabljanje za lokalno turistično vodenje po učni poti, namenjeno lokalnim turističnim vodnikom (Borut Peršolja).
- Izvedba delavnice izdelave trniča za turistične vodnike in druge zainteresirane občane.

11. LESARIUS – Izkusi – Ustvarjaj – Spoštuj!

Upravičenec/vodilni partner: Center za zunanjo ureditev d.o.o.; partnerji: Vinogradniško društvo Štuc Šmartno, Mizarstvo Kos – Kos Jože s.p., Turistično društvo Polšnik.

Vrednost sofinanciranja projekta: 35.753,30 EUR.

Projekt se je začel izvajati v letu 2019, zahtevki še niso bili oddani. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Opravljena raziskava o snovni in nesnovni zapuščini rokodelskih mojstrov na območju Polšnika in na širšem območju Litije: kolarja, sodarja, mizarja, tesarja, rezbarja itd..
- Izvedenih 4 moderiranih delavnic z lokalnimi gospodarstveniki in posamezniki za identificiranje mojstrov iz preteklosti in identificiranje sinergij pri podjetjih, ki se ukvarjajo s sodobno predelavo lesa.
- Dokumentiranje vsebine za kasnejše oblikovanje interaktivne stalne in premične razstave o lesu in lesarski dediščini v Centru za zunanjo ureditev na Veliki Preski (virtualen in »5-čutni« način).
- Vzpostavljeno novo delovno mesto za spodbujanje razvoja lokalnega okolja na širšem območju Polšnika.

12. Ustvarjalen Korak

Upravičenec: Imaginarium so.p., Kamnik.

Vrednost sofinanciranja projekta: 29.688,05 EUR.

Projekt, ki bi se moral začeti izvajati v 2019, vendar se še ne izvaja. Izvedba je zaradi neresnosti izvajalcev in selitve sedeža podjetja vprašljiva.

13. Ureditev večnamenskih prostorov v društvenem domu Krašnja

Upravičenec/vodilni partner: Občina Lukovica; partner: Prostovoljno gasilsko društvo Krašnja.

Vrednost sofinanciranja projekta: 68.459,55 EUR.

Projekt je v izvajanju, zahtevek še ni bil oddan. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Urejeni notranji prostori v društvenem domu Krašnja (električne in druge instalacije), še ni dokončano.

14. Lokalno kroženje hranil – ekološki vrtovi

Upravičenec/vodilni partner: Kmetija Homar, Primož Homar s.p. (Lukovica); partnerji: Združenje ekoloških kmetov – Zdravo življenje (Lukovica), Vrtec Antona Medveda Kamnik (Kamnik).

Vrednost sofinanciranja projekta: 57.438,66 EUR.

Prva faza projekta je zaključena, v 2019 je bil oddan prvi zahtevek. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Kupljena kmetijska mehanizacija (traktorski sprednji nakladalnik s konzolo za vpetje s pripadajočo opremo, zajemalko za sipki material, trosilnik gnoja, sprednje hidravlično dvigalo in priključno gred) z namenom kompostiranja iz konjskega gnoja s pomočjo kalifornijskih deževnikov. Omenjena mehanizacija se uporablja tudi za transport hlevskega gnoja iz mesta izvora na deponijo in iz deponije v sušilnico, pletirnico oz. na polnilnico.
- Na kmetiji Homar bodo uvedli nov lokalni proizvod, ki bo vseboval organske odpadke iz območja Srca Slovenije. V njihovi kompostarni pripravljajo kakovosten kompost, ki je sestavljen iz 80 odstotkov konjskega in 20 odstotkov govejega gnoja, zato so pristopili k vzpostavitvi lokalne mreže dobaviteljev organskih odpadkov iz konjerejskih obratov in govedorejskih kmetij.

15. Gozdno čutno razvijanje za otroke in odrasle

Upravičenec: LINIJA SPORT, Miloš Kimovec s. p.

Vrednost sofinanciranja projekta: 21.207,55 EUR.

Projekt se je v letu 2019 zaključil. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Na prostoru v parku, ki je bil urejen v prvi fazi projekta v 2018, se je izvajal program na novo razvitega gozdnega čutnega razvijanja za otroke in odrasle, ki dopolnjuje ponudbo Pustolovskega parka Geoss.
- Z izbranim izvajalcem, Inštitutom za razvoj talentov, so v obdobju od junija do oktobra v parku izvedli 40 delavnic za otroke in odrasle.

16. Izgradnja lokalne identitete za večji obisk turistov

Upravičenec/vodilni partner: JZ Bogenšperk; partnerji: Občina Šmartno pri Litiji.

Vrednost sofinanciranja projekta: 57.541,90 EUR.

Prva faza projekta je bila v letu 2019 zaključena, zahtevek pripravljen za oddajo v začetku 2020. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Komunikacija s turističnimi ponudniki in lokalno skupnostjo ter gradnja lokalne identitete Občine Šmartno pri Litiji (nova blagovna znamka), delavnice in posveti za določitev identitete in glavnih turističnih elementov, oblikovanje celostne grafične podobe.
- Organizirani dogodki Kulinarični večer na gradu Bogenšperk »Okusi z gradu« in jesenski sejem »Dobrote šmarske dežele«.
- Oblikovani trije integralni turistični produkti z lokalno ponudbo Občine Šmartno pri Litiji.
- Vzpostavljeno sodelovanje s turističnimi akterji (destinacijskimi organizacijami) za nove marketinške strategije (Visit Ljubljana, Samostan Stična, ZKMŠ Litija).
- Zaposlena 1 oseba v JZ Bogenšperk.
- Nabavljena 3 električna kolesa (France Vidic s.p.) za vključitev v turistično ponudbo.
- Izdelan elaborat usmerjevalne signalizacije, na podlagi katerega bo izvedena označitev najpomembnejših točk v občini.
- Nabavljen komunikacijsko-promocijski material (roll upi, zastave ...).

6.2.3 Projekti sodelovanja LAS v izvajanju v letu 2019

Projekti so izbrani na podlagi objavljenih javnih razpisov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za izbor projektov za sodelovanje med LAS-i. Pridobljena nepovratna EU sredstva za na javnih razpisih odobrene projekte predstavljajo dodatna sredstva in niso del sredstev, ki jih je pridobil LAS Srce Slovenije na podlagi potrjene Strategije lokalnega razvoja za obdobje 2014-2020. Na 4. javnih razpisih so bili potrjeni naslednji projekti, ki so se izvajali v letu 2019:

1. Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih produktov:

Partnerji projekta: LAS Srce Slovenije (Slovenija), LAS Aizkraukle (Latvija), LAS Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska (Poljska), LAS Lunca Prutului de Jos (Moldavija), LAS Kazbegi (Gruzija), LAS Campidano (Italija).

Vrednost sofinanciranja projekta: 33.727,48 EUR.

Aktivnosti na območju LAS Srce Slovenije se bodo izvajale v letu 2020, v letu 2019 smo izvajali samo skupne aktivnosti med partnerji, in sicer:

- Srečanje na Poljskem, 7.– 9. 9. 2019; udeleženci iz Slovenije: 2 predstavnika LAS Srce Slovenije in 2 lokalna ponudnika (Barbara Vrtačnik – Litija, Vače; Mojca Baloh, Dol pri Ljubljani, Dolsko).
- Srečanje v Sloveniji, 3. – 5. 12. 2019 v Sloveniji (gostitelj LAS Srce Slovenije), organizirano z RCSS in ZKMŠ, vključili smo 10 ponudnikov iz Kamnika (Hotel MD, Hostel Pod Skalo, Taxi Kamnik, KAM Bus, Korobač, Občina Kamnik, Kmetija Pr' Matevžuc, Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik, Gostilna Repnik, Gostilna Pri Podkvi), 3 iz Dola pri Ljubljani (FS Dolsko, Aktiv žena Plamen Dolsko, Domačija Pr' Krač), 4 iz Šmarnega pri Litiji (Grad Bogenšperk, Volk Turjaški, Domačija Pivec, Sandi Tours) in 5 iz Litije (Kuhla, Barbara Vrtačnik, Andreja Kovač, TIC Litija, Rudnik Sitarjevec).

Projekt vključuje lokalne izvajalce/društva iz vseh občin LAS Srce Slovenije.

2. Integralni turistični produkt zeliščarske dediščine:

Partnerji: LAS raznolikost padeželja, LAS V objemu sonca, LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline, LAS Srce Slovenije, LAS Spodnje Savinjske doline, LAS Od Pohorja do Bohorja.

Vrednost sofinanciranja projekta: 53.469,25 EUR.

Projekt se je zaključil novembra 2019, aktivnosti, ki so se izvajale v letu 2019 pa so:

- Certificiranje zelišč.
- Vzpostavitev spletnega e-herbarija z zbranimi informacijami za ponudnike, potrošnike, ljubitelje zelišč in splošno javnost.
- Izvedba Zeliščarskega festivala v Srcu Slovenije v Sp. Slivni (GEOSS) v juniju, 400 udeležencev, izvedba Jarina, približno 80 sodelujočih.
- Priprava načrtov za 2 zeliščna vrta v Mekinjskem samostanu in v Geometričnem središču Slovenije (Miloš Kimovec).
- Oblikovanje turističnega produkta Zeliščno potepanje po Srcu Slovenije s strani ZKMŠ, testna izvedba s hotelirji, predstavniki medijev itd.
- Ocenjevanje izdelkov KTZ Srce Slovenije 2019, organizirana podelitev certifikatov (izvajalec RCSS in zunanji ocenjevalci).

Vključeni lokalni izvajalci: Litija – RCSS, ZKMŠ, Zadruga Jarina, Društvo Geoss, Foto Format; Kamnik - JZ Mekinjski samostan, Domen Virant - Kmetija Pr' Ropet; Šmartno pri Litiji – Jožica Bajc Pivec, JZ Bogenšperk, Dol pri Ljubljani – občinski paviljoni (Občina in JSKD), Cvetličarna Gričar.

Projekt se je izvajal na območju občin Šmartno pri Litiji, Litija in Kamnik, udeleženci so bili tudi iz drugih občin LAS Srce Slovenije.

3. Odprta vrata kmetij

Partnerji: LAS Loškega pogorja, LAS Srce Slovenije, LAS s CILjem, LAS Gorenjska košarica.

Vrednost sofinanciranja projekta: 54.349,00 EUR.

Projekt se je izvajal celo leto 2019, zaključuje se aprila 2020. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Oblikovanje programov izkustvenega učenja in mentorstva na 3 lokacijah (2 kmetijah in društvu) v Kamniku.
- Razvoj programa prenosa znanja in izkušenj tehnologije za pridelavo senenega mleka pri kozah za različne ciljne skupine na 1 kmetiji v Kamniku.
- Razvoj mentorskega programa individualnih svetovanj vzpostavitve tehnologij sušenja sena za pridelavo senenega mleka prilagojeno posamezniku na 3 lokacijah (2 kmetijah in društvu) v Kamniku.
- Razvoj programa prenosa znanja in izkušenj vzpostavitve nasada jagodičevja in sadovnjakov avtohtonih sort za otroke vrtcev, osnovnih šol, dijake kmetijskih šol in ranljive skupine na 2 lokacijah (kmetija in društvo) v Kamniku.
- Razvoj mentorskega programa individualnih svetovanj vzpostavitve sadovnjakov in nasadov jagodičevja prilagojeno posamezniku na 2 lokacijah (kmetija in društvo) v Kamniku.
- Izvedba 2 strokovnih ekskurzij za kmete Srca Slovenije (izvajalec IC Geoss - Litija).

- Ozdelava dveh skupnih brošur partnerskih LAS s predstavitvijo sadne in senene verige (podizvajalec Eva Vovk s.p. – Litija).

Vključeni lokalni izvajalci: Litija - IC Geoss, Zadruga Jarina, Eva Vovk s.p.; Kamnik – Kmetija Pr' Ropet (Domen Virant), Vojko Capuder s.p., Sadjarsko vrtnarsko društvo Tunjice (Valentin Zabavnik), Kmetija Pr' Matevžuc (Jože Korošec).

Projekt se je pri LAS Srce Slovenije izvajal pretežno na območju občine Kamnik, kjer se nahajajo izbrane izkustvene kmetije. Svetovanja in programe izkustvenega učenja lahko koristijo uporabniki iz območja LAS Srce Slovenije.

4. E-nostavno na kolo

Partnerji: LAS Srce Slovenije, LAS Gorenjska košarica, LAS S Ciljem, LAS Loškega pogorja, LAS Za mesto in vas; partner na območju LAS Srce Slovenije je Občina Kamnik.

Vrednost sofinanciranja projekta: 56.030,97 EUR.

Projekt se je začel izvajati v 2019. V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- Prenos znanj in izkušenj med LAS-i in implementacija pridobljenih znanj na območju posameznega LAS: izvedenih je bilo 5 ogledov dobrih praks, ki so se ga udeležili predstavniki LAS Srce Slovenije, RCSS in Občine Kamnik, in sicer v Medvodah, Kamniku-Dolu pri Ljubljani, Kranjski Gori, Idriji in v Poljanski dolini.
- Priprava dokumentacije za nakup in montažo kolesarske opreme (v primeru LAS Srce Slovenije gre za nakup opreme za Občino Kamnik).

Vključeni lokalni izvajalci: Kamnik – Občina Kamnik, Dol pri Ljubljani – Občina Dol pri Ljubljani, Vegov hram LB&T (Tine Zupančič).

Projekt se izvaja na območju Občine Kamnik (investicija), ostale vsebine tudi drugod na območju LAS Srce Slovenije.

6.3 SPOT REGISTRACIJSKA TOČKA LITIJA

SPOT registracijska točka (Slovenska podjetniška točka, prej VEM točka) je v letu 2019 delovala v Litiji. Točka ni več financirana s strani države, saj nismo bili uspešni za razpisu SPOT (prijava na nacionalni razpis SPIRIT z vodilnim partnerjem GZS je bil preklican).

S 1.8.2019 je bila uvedena (minimalna) plačljivost storitev v okviru SPOT registracijske točke v Litiji ter pripravljen cenik za registracijske in podjetniško-svetovalne storitve. Uvedena je bila tudi sprememba urnika delovanja SPOT točke za podjetnike (2-krat tedensko, naročanje).

V okviru SPOT registracijske točke podjetnikom nudimo registracijske storitve in storitve podjetniškega svetovanja, ki obsegajo:

- Osnovno svetovanje za s.p. ali d.o.o. (vključuje enostavno svetovanje o organizacijski obliki, o načinu vodenja računovodskih knjig in osnovo davčno svetovanje).
- Podrobnejše svetovanje o organizacijski obliki.
- Podrobnejše svetovanje o načinu vodenja računovodskih knjig.
- Podrobnejše davčno svetovanje (ali postati zavezanec za DDV, itd.).
- Svetovanje o uporabi e-davkov za normirance.
- Celovito vodenje evidenc za normirance, ki niso zavezanci za DDV (mesečni prispevki).
- Priprava enostavnega letnega davčnega obračuna za normirance.
- Svetovanje pri pripravi poslovnega načrta, DIIP, IP (samo svetovanje).
- Osnovno svetovanje glede aktualnih razpisov za pridobitev nepovratnih ali povratnih sredstev.
- Spremljanje razpisov in svetovanje.
- Kadrovsko svetovanje (priprava pogodb za zaposlene, itd.):
 - Priprava pogodb za zaposlenega,
 - Možnosti koriščenja ukrepov Zavoda RS za zaposlovanje.

Preko SPOT registracijske točke je bilo v letu 2019 izvedenih 366 postopkov za s.p.-je in d.o.o.-je, od tega 44 individualnih svetovanj za novoustanovljene s.p.-je (od tega 64% iz občine Litija) in 5 za novoustanovljene d.o.o.-je (od tega 100% iz občine Litija). Od 366 izvedenih postopkov se jih je 213 oz. 58% nanašalo na poslovne subjekte iz občine Litija.

6.4 KONZORCIJ ROKODELSKIH CENTROV SLOVENIJE

Leto 2019 je v Konzorciju RCS zaznamovalo aktivno sodelovanje s konstruktivnimi predlogi v novo ustanovljeni Medresorski delovni skupini za prenovu sistemske ureditve področja rokodelstva, katere cilj je najti celovite rešitve za področje rokodelstva v Sloveniji, tako za rokodelce posameznike kot za rokodelske centre, ki so člani Konzorcija RCS. Oboji so namreč prepuščeni samim sebi in lastnemu entuziazmu, kar pa ne more biti dolgoročna rešitev tega pomembnega področja nesnovne kulturne dediščine Slovenije.

Srečanja članov Konzorcija RCS

V letu 2019 je bilo 6 srečanj članov Konzorcija RCS, ki smo se jih udeležili tudi predstavniki RCSS, ki smo zastopali Mrežo rokodelcev Srca Slovenije, in sicer v januarju, marcu, maju, juniju avgustu in oktobru na lokacijah v Rogatcu, Veržeju, Ljubljani, Ribnici, Slovenski Bistrici in Ljubljani.

Posamezni člani Konzorcija RCS so se udeležili tudi številnih sestankov, ki so se zgodili v letu 2019 s predstavniki OZS, ministrstev in drugih pristojnih inštitucij:

- Januar 2019, Ljubljana, z ministrom za kulturo Dejanom Prešičkom, MK
- Februar 2019, Ljubljana, z državnim sekretarjem Tilnom Božičem, MDDSZ
- April 2019, Ljubljana, sestanek medresorske delovne skupine za prenovu sistemske ureditve na področju rokodelstva, MGRT
- Maj 2019, Ljubljana, dialog – Ministrstvo za kulturo (status na področju kulture, uskladitev seznama rokodelskih dejavnosti, definicije)
- Maj 2019, Ljubljana, dialog – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (usposabljanje, prenos znanj)
- Maj 2019, Ljubljana, dialog – Ministrstvo za finance (davki, status)
- Maj 2019, Ljubljana, dialog – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (delovnopravna zakonodaja, status, ODD)
- Junij 2019, Ljubljana, Center RS za poklicno izobraževanje
- Junij 2019, Ljubljana, s predstojnico Slovenske čebelarске akademije Damjano Grobelšek
- Avgust 2019, Ljubljana, s člani upravnega odbora sekcije DUO pri OZS

Medresorska delovna skupina za prenovu sistemske ureditve področja rokodelstva (MDS)

Podlaga za oblikovanje MDS, ki je bila ustanovljena 25. 11. 2018, je dokument Nacionalno zavezništvo za rokodelstvo, ki je nastalo v letu 2018 v času vodenja Konzorcija RCS s strani Razvojnega centra Srca Slovenije in so ga podpisale številne politične stranke in druge nacionalne organizacije.

Temeljna naloga MDS je priprava strokovnih podlag za prenovu zakonodaje na področju rokodelstva s ciljem ohranjanja tradicionalnih in omogočanja razvoja sodobnih rokodelskih ustvarjalnosti, prenosa znanj in veščin ter ureditve statusa rokodelk in rokodelcev oziroma preučitve obstoječega sistema in njegovih pomanjkljivosti.

V MDS sodelujejo naslednji člani:

- Franc Stanonik, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, vodja;
- Franc Vesel, državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade RS, namestnik vodje;
- Klavdija Eržen, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, članica;

- Adriana Čegec, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, članica;
- Vida Koporc Sedej, Ministrstvo za kulturo, članica;
- Lovro Lončar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član;
- Darja Čot, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, članica;
- Lucija Perko Vovk, Ministrstvo za finance, članica;
- Breda Šolar Naglič, Ministrstvo za finance, članica;
- Borut Bajželj, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, član.

Konzorcij RCSS zastopata v MDS kot zunanji članici Ljubica Zgonc Zorko kot vodja Konzorcija RCS in predstavnica Zadruga CDUO v Slovenski Bistrici ter Polona Rigler Grm kot predstavnica RC Ribnica, pa tudi predstavnik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki je imela v preteklosti pomembno vlogo pri oblikovanju prvih rokodelskih centrov in rokodelske znamke kakovosti Rokodelstvo Art&Craft Slovenija. Ostali člani se vključujemo priložnostno glede na svoje izkušnje. RCSS pokriva področji komunikacije z javnostmi in spremljanja primernih razpisov, kjer daje tudi konkretne predloge za delovanje in razvoj področja. RCSS je predlagal prijavo skupnega projekta rokodelskih centrov in LAS-ov (nadaljevanje projekta Zgodbe rok in krajev) na razpis za projekte sodelovanja LAS, vendar do realizacije ni prišlo.

Predlogi ureditve področja rokodelstva

V pripravi je celovita rešitev za področje rokodelstva, ne le kot gospodarska, ampak tudi kot kulturna dejavnost, ki ima pomemben vpliv na identiteto Slovencev. Konzorcij RCS in njegovi člani se vsak dan soočajo z izgubljanjem rokodelskih znanj, saj so rokodelski mojstri pogosto ostareli ali se s to dejavnostjo ukvarjajo zgolj ljubiteljsko.

Sistemske je potrebno urediti status rokodelcev, definicijo rokodelcev, financiranje neformalnega in formalnega prenosa znanj v izobraževalnih ustanovah in izven njih (to je zdaj vse prepuščeno prostovoljcem/entuziastom, saj šole za te vsebine nimajo namenskega denarja/vzvodov za izvajanje), ureditev davčnih olajšav za osebno dopolnilno delo/s.p.-je, kadar gre za tradicionalna znanja, ki se morajo ohraniti, urediti je potrebno tudi stalno financiranje rokodelskih centrov, ki podobno kot muzeji, knjižnice ipd. ne morejo živeti od članarin in entuziazma članov itd.

MDS ima glede na opravljen pregled sektorske zakonodaje zadržek glede priprave posebnega Zakona o rokodelcih, saj večino tematik obravnavajo področni zakoni in jih poseben Zakon o rokodelcih ne more urejati (davčna, pokojninska, delovnopravna, zakonodaja na področju izobraževanja). Zato predlaga, da se pripravijo prilagoditve posameznih področnih predpisov, ena od opcij je tudi sprememba Obrtnega zakona, ki bi mu dodali novo poglavje, ki bi poleg certificiranja rokodelskih izdelkov dodatno urejalo rokodelske dejavnosti.

Omenjena MDS za prenavo sistemske ureditve področja rokodelstva proučuje ureditev, ki velja za področje rokodelstva, predlaga spremembe zakonodaje s strani Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) ter spremembe zakonodaje oziroma druge aktivnosti, ki bi omogočale ohranjanje in razvoj rokodelstva. Na pobudo Konzorcija RCS je podrobneje obravnavala definiranje rokodelstva in nabora rokodelskih dejavnosti, status na področju kulture, osebnega dopolnilnega dela, usposabljanja in prenos znanja, davčne in delovnopravne zakonodaje.

Predlagano je, da bi država zagotovila za rokodelce in rokodelske centre dodatna oz. namenska finančna sredstva za podporo izvedbe prenosa rokodelskega znanja in usposabljanj rokodelcev kot tudi za oblikovanje shem neposrednih podpor rokodelcem pri opravljanju dejavnosti, kar bo kot kaže prioritarna aktivnost na področju ureditve področja rokodelstva že v letu 2020.

MDS meni, da je treba z ustreznimi stimulacijami rokodelce spodbuditi, da bodo videli perspektivo v opravljanju rokodelske dejavnosti, da bodo pristopali k mojstrskim izpitom in k certificiranju svojih izdelkov.

MDS razmišlja o subvencijah ali davčnih olajšavah, tudi v smeri financiranja zagonskih sredstev za vzpostavitev sistema/institucije za prenos rokodelskih znanj, v smeri možnih (delnih) subvencij za prispevke za socialna zavarovanja, v smeri znižanja stopenj DDV in podobno. MDS bo v naslednjih mesecih konkretno proučila našete možnosti ter poiskala morebitne druge vzvode, da se doseže namen delovanja in vzpostavitve MDS.

MDS zaključí z delom in pripravi končno poročilo Vladi Republike Slovenije najkasneje do 30.6.2020.

Skupni dogodki Konzorcija RCS 2019

- 15.5.2019 je na Gospodarskem razstavišču potekala okrogla miza »Rokodelci smo!«. Gre za nadaljevanje niza različnih dogodkov, s katerimi si v Konzorciju RCS prizadevamo za izboljšanje razmer na področju rokodelstva. Predstavniki Konzorcija RCS, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) so spregovorili o trenutnem stanju in izzivih rokodelstva ter o aktivnostih, ki potekajo v zvezi s prenovo systemske ureditve na tem področju. Izpostavljene so bile ključne ugotovitve:
- Na pobudo ZDUS so člani Konzorcija RCS v maju 2019 prvič sodelovali na Dnevih medgeneracijskega sožitja v Ljubljani v Ustvarjalnem stičišču, med njimi tudi RCSS s predstavniki rezbarjev iz Mreže rokodelcev Srca Slovenije.
- Povezani v Slovenski rokodelski festival smo tudi v letu 2019 člani Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije promovirali drug drugega in na 10 dogodkih po Sloveniji ter v lastnih regijah gostili rokodelce iz drugih območij Slovenije. RCSS je sodeloval v festivalskem dogajanju s Florijanovim sejmom v Trzinu.

6.5 KOLEKTIVNA TRŽNA ZNAMKA SRCE SLOVENIJE (KTZ)

V letih 2014 in 2015 smo v okviru evropskega projekta, ki se je nanašal na odgovorno inoviranje, skupaj s strokovnjaki vzpostavili profesionalen sistem podeljevanja pravice do uporabe kolektivne tržne znamke Srce Slovenije. Namen vzpostavitve tovrstnega sistema je povečanje prepoznavnosti lokalne ponudbe na trgu ter prepoznavanje najvišje kakovosti izdelkov in pridelkov pri kupcih.

KTZ Srce Slovenije je bila vzpostavljena za označevanje naslednjih kategorij:

- Pridelki in prehranski izdelki (npr.: sadje, zelenjava, izdelki iz mleka, mesa, sadja, zelenjave, žit, drugih rastlin ipd.),
- rokodelski izdelki ter izdelki unikatnega in industrijskega oblikovanja
- turističnih ponudniki.

Strokovno komisijo, ki odloča o podelitvi znaka kakovosti, sestavljajo:

- dr. Tanja Lešnik Štuhec, svetovalka za načrtovanje turizma in gostinstva,
- dr. Janez Bogataj, etnolog,
- Janez Bratovž in Franci Jezeršek, kuharska mojstra ter
- Matej Zupančič, oblikovalec.

Prijavitelj pridobi s prijavo na ocenjevanje izdelkov za pridobitev pravice do uporabe znamke Srce Slovenije t.i. osnovni paket, ki vključuje:

- prijavo v Mrežo ponudnikov Srca Slovenije,
- ocenjevanje kakovosti izdelkov in strokovno mnenje,
- predstavitev izdelka v spletnem katalogu,
- profesionalno fotografijo izdelka,
- nalepke za označitev svojih izdelkov v skladu z celostno podobo Kolektivne tržne znamke Srce Slovenije,
- možnost prodaje preko prodajnih poti Srca Slovenije,
- možnost brezplačnega sodelovanja na sejnih in drugih promocijskih dogodkih Srca Slovenije,
- brezplačno udeležbo na izobraževanjih,
- predstavitev na spletni strani in socialnih omrežjih Srca Slovenije,
- redno informiranje o aktualnostih in druge ugodnosti.

Leta 2016 je bil sprejet in leta 2018 prvič spremenjen Pravilnik o kolektivni tržni znamki Srca Slovenije in pogojih podeljevanja pravice do uporabe kolektivne tržne znamke Srca Slovenije. Ocenjevanja so bila izvedena v letih 2016, 2018 in 2019.

V letu 2019 so bile v okviru KTZ Srca Slovenije izvedene naslednje aktivnosti:

- Objavljen razpis za pridobitev pravice do uporabe KTZ Srca Slovenije (januar).
- Izvedeno tretje ocenjevanje za pridobitev KTZ Srca Slovenije (april). Na ocenjevanju je bilo 57 rokodelskih izdelkov ter izdelkov unikatnega in industrijskega oblikovanja in 41 prehranskih izdelkov z območja LAS Srca Slovenije. Pozitivno mnenje je dobilo kar 70 izdelkov, od tega 30 rokodelskih in 40 prehranskih izdelkov, med njimi številni na tematiko zelišč in zdravilnih rastlin. 22 ponudnikov je pridobilo pravico do označevanja svojih ocenjenih izdelkov z znakom KTZ Srca Slovenije.
- Izvedena individualna svetovanja za rokodelce in prehranske ponudnike, ki so že pridobili ali pa so še v postopku pridobivanja certifikata KTZ Srca Slovenije s strani člana komisije in oblikovalca Mateja Zupančiča (maj).
- Izvedena predstavitev novih certificiranih izdelkov na spletni strani Srca Slovenije in v e-katalogu izdelkov.
- Izvedena slovesna podelitev certifikatov prejemnikom (junij).
- Vzpostavljeni štirje prodajni kotički s certificiranimi izdelki Srca Slovenije – TIC Litija, TIC Šmartno pri Litiji, Arboretum Volčji Potok, Terme Snovik.
- Izvedene prodajno-promocijske predstavitve certificiranih izdelkov (Festival skupnosti v Litiji, sejem Pozdrav jeseni v Dolu Pri Ljubljani, Lukov sejem v Lukovici, Šmarski advent v Šmartnem pri Litiji, sejem AGRA v Gornji Radgoni).

Do konca leta 2019 je bilo s certifikatom kakovosti opremljenih 171 izdelkov, od tega 79 rokodelskih in 92 prehranskih, ki jih izdeluje 55 različnih ponudnikov (29 rokodelskih in 26 prehranskih). Iz občine Litija je certificiranih 36 oz. 21% vseh produktov (26 rokodelskih in 10 prehranskih), ki jih izdeluje 12 ponudnikov, to je 22% od vseh ponudnikov (9 rokodelskih in 3 prehranski).

7. PODROČJA SODELOVANJA

Razvojni center Srca Slovenije uspešno sodeluje z različnimi ustanovami:

1. Iz javnega sektorja (občine RPSS in LAS, ministrstva ter javni zavodi, ki se jih vključuje v izvajanje aktualnih evropskih projektov - npr. MZ, MDDSZ, MGRT, Zavod za kulturo, mladino in šport Litija, Zavod za turizem, kulturo in šport Kamnik, Javni zavod Bogenšperk, Javni zavod Samostan Mekinje, itd.).
 2. Iz ekonomskega sektorja (podjetja in podjetniki, ki se jih vključuje v aktualne evropske projekte, npr. TRINNO, D-STIR, P-IRIS, turistični ponudniki, ki se jih vključuje v izvajanje turističnih vsebin RPSS in aktualne evropske projekte, npr. Insights, Minetour, rokodelci, ki se jih vključuje v izvajanje projekta sodelovanja LAS Tradicionalne spretnosti in preko Mreže rokodelcev Srca Slovenije, zeliščarji, ki se jih vključuje v projekt sodelovanja LAS Integralni turistični produkt zeliščarske dediščine, kmetje, ki se jih vključuje v projekt sodelovanja LAS Odprta vrata kmetij idr.).
 3. Iz nevladnega sektorja (različna društva in aktivni žena, ki se jih vključuje v izvajanje evropskih projektov in programa RPSS in LAS, Litijski inkubator za skupnost in trajnost, KLIŠE, Društvo Lojtra, Mladinski center Kotlovnica Kamnik, KIKštarter, Mladinski klub STIK Lukovica, Aktiv žena Plamen, Športno društvo Dolsko idr.).
 4. Iz akademskega & raziskovalnega sektorja (šole in vrtci, vključeni v Konzorcij šol in vrtcev Srca Slovenije, Mestni muzej Litija, strokovnjaki z nacionalnega nivoja z različnih področij).
-

8. CILJI IN KAZALNIKI REZULTATOV

8.1 DOSEŽENI IN NEDOSEŽENI CILJI

V letu 2019 so bile izvedene naslednje aktivnosti na nivoju podjetja, ki izhajajo iz dokumenta »Sanacijski načrt 2018 – 2021«, ki je bil pripravljen v letu 2018 in predstavljen Občinskemu svetu občine Litija, ter predvideva:

1. Odprava insolventnosti

- **Prijava na nove projekte, ki so 100% financirani in/ali ponujajo avanse**

Družba je v letu 2019 pridobila 4 nove projekte: dva, ki sta 100% financirana in nudita avansna plačila in dva, ki sta 85% sofinancirana. Pri drugem gre za nadaljevanje obstoječega projekta v obliki pilotne izvedbe (pri obeh je sofinanciranje zagotovljeno). Ocenjujemo, da je bil cilj dosežen.

- **Prijavljanje na projekte z visoko verjetnostjo odobritve**

Po mnenju posloводства je nemogoče predvideti, v katere vsebine priprave projektov je smiselno vložiti čas zaposlenih za samo prijavo in predvideti njihovo uspešnost. Nemogoče je namreč predvideti število in kakovost prijav na posamezen razpis. Prav tako menimo, da je vsaka prijava lahko smiselna, saj se znotraj nje oblikuje partnerstvo in zastavi vsebina, ki je lahko dolgoročno koristna tudi, če prijava ni uspešna. Preko odzivov razpisodajalca je namreč možno prijavo v večji ali manjši meri spremeniti, dopolniti ali prilagoditi ter prijaviti na nov rok oziroma razpis, kar lahko bistveno skrajša naslednjo prijavo.

- **Izbira projektov, ki ponujajo višje pavšalne zneske**

Družba prijavlja projekte na programih, ki so razpisani v določenem obdobju, vendar le, če je tema aktualna in primerna za lokalno okolje. Večina programov ima 15% pavšalne oz. administrativne stroške, ki se jih ne poroča in ostanejo za pokrivanje tekočih, administrativnih stroškov (npr. tisk, telefon, itd.). Tovrstna projekta sta bila 2 nova pridobljena v letu 2019. Program HORIZON 2020 ima na primer pavšalne oz. administrativne v višini 25% plač osebja, poti in drugih stroškov, vendar v letu 2019 na tem programu ni bilo primernih razpisov. V okviru programa Erasmus +, kjer smo v letu 2019 pridobili 2 nova projekta, pa so pavšalni zneski za vse, torej tako za stroške dela, potovanj, itd. Ocenjujemo, da je bil cilj dosežen.

- **Izbira projektov, ki so pomembni za razvoj področja in so jih pripravljene zunanji deležniki sofinancirati v deležu potrebnega sofinanciranja**

V letu 2019 smo za vse projekte, ki jih izvajamo in niso 100% financirani, pridobili potrebno sofinanciranje s strani vključenih občin in deležnikov. Ocenjujemo, da je bil cilj dosežen.

- **Racionalizacija stroškov podizvajalcev ob predpostavki kvalitetno izvedenih projektov**

V letu 2019 smo v primerjavi z letom poprej bistveno zmanjšali stroške, tudi stroške podizvajalcev, ki jih primarno iščemo na lokalnem trgu in potrjujemo tiste, ki so cenovno najbolj konkurenčni. Slednje se ni vedno izkazalo kot najbolj optimalno z vidika zagotavljanja ustrezne kakovosti končnih izdelkov in je hkrati botrovalo k temu, da so zaposleni porabili bistveno več časa in usklajevanja, da je končni izdelek dosegel zadovoljivo raven. Kljub temu smo tudi dalje zavezani k racionalizaciji stroškov podizvajalcev. Ocenjujemo, da je bil cilj dosežen.

- **Nižanje neupravičenih, a nujno potrebnih stroškov na projektih**

V letu 2019 na projektih nismo izkazali nobenih neupravičenih stroškov, razen neodbitni DDV iz naslova projektov, ki so se pričeli izvajati že v letih 2016 in 2017 in zanje družba ni pridobila potrdil FURS-a o uveljavljanju DDV-ja kot upravičenega stroška. Ocenjujemo, da je bil cilj dosežen.

- **Pridobivanje potrdil FURS-a o ne/upravičenosti odbitka vstopnega DDV**

Za vse 4 nove evropske projekte, ki so bili potrjeni v letu 2019, smo že pridobili potrdila FURS-a za uveljavljanje DDV kot upravičenega stroška, kar pomeni, da DDV že uveljavljamo na petih projektih (MineTour, EU_SHAFE, P-IRIS pilot, DIGY in KTASE). Ocenjujemo, da je bil cilj dosežen.

- **Povečanje tržnega deleža prihodkov na minimalno 30%**

Razmerje med prihodki s tržno vrednostjo in EU prihodki je 15%, kar pomeni, da družba pokriva delež potrebnega sofinanciranja evropskih projektov (15%). Tržni delež se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečal za 5%. Končni cilj sicer še ni dosežen, vendar je zaznati precejšen trend rasti.

2. Poziv lastnikov k dokapitalizaciji

Zastavljen cilj je bil delno dosežen v letu 2018 z dokapitalizacijo v višini 120.000,00 EUR, kar pa še ne zadostuje za nemoteno poslovanje družbe. V letu 2019 do dokapitalizacije s strani lastnika ni prišlo, družba je še vedno podkapitalizirana, vendar v manjšem obsegu kot leto poprej na račun ustvarjenega dobička v letu 2019.

Tabela 5: Vrednost kapitala 2017, 2018 in 2019

Vrednost kapitala na dan 31.12.2017	Vrednost kapitala na dan 31.12.2018	Vrednost kapitala na dan 31.12.2019
- 344.501,36	- 194.945,19	- 126.050,34

Podjetje je kapitalsko ustrezno, ko razpolaga z zadostno količino lastniškega kapitala glede na obseg in vrsto poslovanja. Obseg lastniškega kapitala mora biti takšen, da lahko pokrije vse morebitne izgube, ki izhajajo iz tveganj, katerim je podjetje izpostavljeno. Na ta način (ali na način finančnega prestrukturiranja skozi postopek prisilne poravnave) se zagotavlja plačilno sposobnost podjetja.

Družba je sicer v letu 2019 pozitivno poslovala in uspešno zaključila 3 evropske projekte brez kršitev pogodbenih določil ter z ustreznim odstotkom črpanja, vendar pa ni uspela poplačati vseh finančnih obveznosti. V letu 2019 sta zapadla 2 kredita Ribniškega sklada v skupni višini 76.978,95 EUR (dokončno poplačana v januarju in februarju 2020), 3 krediti zapadejo še v letu 2020 (2 iz Ribniškega sklada v skupni vrednosti 202.672,23 EUR ter 1 iz poljske banke TISE v vrednosti 70.000,00 EUR). Stanje slednjega (TISE) je konec marca 2020 49.500,00 EUR. Na dan 31.12.2019 družba izkazuje 126.050,34 EUR negativnega kapitala.

3. Ukrepi finančnega prestrukturiranja

- **Zmanjšanje in odložitev zapadlosti dolžnikovih obveznosti**

V letu 2019 smo se predstavniki Ribniškega sklada večkrat srečali z namenom odložitve plačila obstoječih kreditov za pred-financiranje projektov, vendar pa pogodbene obveznosti, ki so posledica pravil črpanja evropskih sredstev (sredstva za pred-financiranje projektov, ki jih razpisuje Ribniški sklad so ravno tako podvržena pravilom EU) tega ne omogočajo. Iz tega razloga smo za 2 zapadla kredita v letu 2019 bili primorani

plačevati 8% zamudne obresti (kredita sta bila dokončno odplačana v januarju in februarju 2020). 6.2.2020 je zapadlo v celoti plačilo tretjega kredita v višini 100.633,86 EUR, za četrti kredit v višini 102.242,94 EUR, ki bo zapadel aprila 2020, smo marca zaprosili za odlog plačila na podlagi Zakona o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditojemalca zaradi posledic razglasitve epidemije in izvajanje vseh potrebnih ukrepov za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) ter prejeli pozitivni odgovor o čim prejšnjem pristopu k reševanju prošnje za reprogramiranje posojila s strani Sklada.

Za kredit prejet pri poljski banki TISE, ki zapade v celoti v plačilo junija 2020, smo v letu 2019 dobili odobritev o zmanjšanju mesečnega plačila glavnice iz 5.000,00 EUR na 2.000,00 EUR, začeniši z julijem 2019 (z marcem 2020 se glavnica poveča na 16.500,00 EUR mesečno). Prav tako smo marca 2020 zaprosili za odlog plačila kredita zaradi epidemije COVID-19 in dobili pozitiven odgovor za prolongacijo izplačila kredita do vključno marca 2021 (enaki mesečni obroki glavnice od aprila 2020 do marca 2021).

- **Izvedba povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do dolžnika ali z novimi denarnimi vložki** (dokapitalizacija družbe s strani lastnika v višini 380.501,36 EUR; združitev podjetja s podjetjem IC Geoss in dokapitalizacijo v višini 250.000,00 EUR; poenostavljena prisilna poravnava)

Dokapitalizacija je obrazložena v točki 2. Poziv lastnikov k dokapitalizaciji.

Združitev s podjetjem IC Geoss, d.o.o., ki je v lasti Občine Litija, je bilo ugotovljeno kot tvegano, saj bi v tem primeru šlo za združevanje manjšega in finančno stabilnega podjetja z večjim podjetjem v slabem finančnem stanju, pri čemer se IC Geoss, d.o.o., spopada s problematiko na področju, ki predstavlja njegovo osnovno dejavnost - sprememba zakonodaje na področju izobraževanja odraslih, ki omejuje vpise s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter plačevanje honorarjev zunanjim strokovnim sodelavcem – predavateljem v srednješolskih in višješolskih programih.

Z združitvijo podjetij bi lastnik črpal iz podjetja IC Geoss 265.468,50 EUR prenesenega bilančnega dobička iz 2017 ter 1.883,12 EUR novo ustvarjenega dobička v letu 2018, s čimer bi lahko le delno pokril izgubo podjetja RCSS iz leta 2018 v višini -385.465,19 EUR, kar ne bi odpravilo bilančne izgube podjetja RCSS. Ta bi znašala -118.113,57 EUR, zaradi česar bi bila še vedno potrebna dokapitalizacija s strani lastnika, da bi bilo združeno podjetje likvidno in bi lahko nemoteno opravljalo vse svoje dejavnosti.

Poenostavljena prisilna poravnava (PPP) je v sanacijskem načrtu predvidela zmanjšanje obveznosti družbe do upnikov za 80% (odpis terjatev upnikov) ter poplačilo preostalih 20% obveznosti v roku 5 let od pravnomočnosti PPP, in sicer 20% vsako leto. Pogoj za izvedbo PPP je, da vrednostno več kot 60% in številčno več kot 50% navadnih upnikov poda soglasje k PPP. Za PPP se v letu 2019 poslovodstvo in lastnik nista odločila zaradi izkoriščanja še neizkoriščenih priložnosti pri povečanju tržnih aktivnosti družbe.

- **Drugi ukrepi v skladu s pravili poslovno-finančne stroke, ki omogočajo odpravo vzrokov insolventnosti ter zagotavljajo kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost**
 - **Povečanje prihodkov iz tržne dejavnosti najmanj v višini 30% (oz. 30% od prejetih sredstev na projektih) ob nespremenjenih stroških in izvajanje novih tržnih dejavnosti**

V primerjavi z letom 2018 je bilo v letu 2019 doseženih 5% več prihodkov iz tržne dejavnosti (v letu 2018 10%, v letu 2019 pa 15%).

Družba je v letu 2019 pričela z bolj pospešenim trženjem novih dejavnosti, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Tabela 6: Tržne dejavnosti

Tržne dejavnosti	Dejavnosti, predvidene v sanacijskem načrtu	Izvedba v letu 2019
Prijave na razpise za druge družbe, tudi gospodarske, ne le javne	DA	DA, razpis za e-poslovanje (1 podjetje) in razpis za kredite na problemskih območjih (1 podjetje)
Zunanje vodenje projektov za ostale deležnike	DA	DA, za Občino Litija, Občino Kamnik, Zavod za turizem Kamnik
Priprava dokumentacije DIIP, IP in PZ za občine kot zunanja storitev	DA	NE, zaposleni imajo trenutno znanja za pripravo poenostavljenega DIIP ter pripravo vsebinskih delov tovrstne dokumentacije, manjkajo še dodatna znanja iz področja financ
Izvajanje podjetniških delavnic za Zavod RS za zaposlovanje (vpis v register zunanjih izvajalcev Aktivne politike zaposlovanja)	DA	NE, vloga za vpis bo izvedena v 2020 za naslednje programe: podjetništvo, socialno podjetništvo, uspešna prijava in izvedba projekta (izziv pri izpolnjevanju prostorskih pogojev za izvedbo, kjer bo potrebno prostore najeti)
Izvajanje tržnega komuniciranja za ostala podjetja	DA	NE, v 2019 nismo zaznali izvedbenih potreb na tem področju
Prodaja izdelkov rokodelcev in prehranskih proizvajalcev, ki so nosilci certifikata kakovosti KTZ Srce Slovenije preko spletnega portala Srce Slovenije	DA	NE, poslovodstvo ocenjuje, da je postavitve spletne trgovine v tem trenutku finančno neizvedljiva, hkrati pa tudi nerentabilna glede na vložek, ki je potreben za njeno učinkovito delovanje ²

² Spletni portal Srce Slovenije je narejen na zastareli tehnologiji (10 let nazaj), ki predstavlja varnostna tveganja. S strani izvajalca smo bili obveščeni o nujnosti posodobitve, ki pa je družba trenutno ne more financirati zaradi previsokih stroškov (ocena izvajalca za posodobitev je 15.000,00 EUR + DDV).

Pridobili smo tudi informacije s strani drugih inštitucij – posrednikov prehranskih in rokodelskih izdelkov ter podeljevalcev lokalnih certifikatov za kakovost izdelkov, npr. Rokodelski center Veržej, Rokodelski center Ribnica, Rokodelski center DUO Škofja Loka, spletna trgovina Čipkarske šole Idrija - ter na njihovi osnovi prišli do naslednjih ugotovitev:

- Spletno trgovanje se postavi relativno hitro, vendar so zahtevana dodatna finančna sredstva.
- Vzdrževanje in upravljanje s spletno trgovino zahteva angažma 1 osebe za polni delovni čas (visoka stopnja odzivnosti, urejanje spletne trgovine, spletna optimizacija, stalna, ažurna komunikacija z dobavitelji in kupci, usklajevanje cen, zalog in odprem, znanje in izkušnje s področja trženja, spremljanje števila (in kakovosti) obiskovalcev spletne trgovine ter spremljanja prodajnih rezultatov trgovine), kar zahteva dodatna finančna sredstva.
- Rokodelski izdelki se ne obračajo dovolj hitro, ker so cenovno (pre)dragi. Kakovostne rokodelske izdelke, ki nosijo višjo ceno, je težje kupiti brez, da bi izdelek videl, otipal (zgolj nakup na osnovi fotografije je zaradi visoke cene težje opraviti).

Svetovalne in registracijske storitve v okviru SPOT točke	NE	DA, uvedeno s 1.8.2019
Uvajanje participativnih računov v občinah	NE	DA, za Občino Dol pri Ljubljani
Izvajanje pregledov in ocenjevanj projektov po javnih razpisih	NE	DA, za Ribniški sklad
Vključevanje v projektna partnerstva	NE	DA, za Občino Radenci in E-Zavod
Informiranje o aktualnih javnih razpisih	NE	DA, za Občino Radenci
Organizacija študijskih obiskov	NE	DA, za predstavnike LAS iz Gruzije

- **Zmanjšanje odhodkov**

Zmanjšanje splošnih stroškov

Tabela 7: Splošni stroški

Vrsta stroška	Višina stroška v letu 2019 v EUR	Višina stroška v letu 2018 v EUR
Strošek pisarniškega materiala	192,22	567,99
Strošek drugega materiala	23,17	28,17
Strošek najemnine	9.294,09	10.098,60
Najemnine ostalo	1.403,66	1.827,37
Strošek kilometrine na službeni poti (parkirnine, cestnine,...prevoz)	139,89	333,76
Strošek dnevnic na službeni poti	67,05	0,00

- Večina izdelovalcev/proizvajalcev izdelkov ni registriranih za DDV, RCSS pa je, kar pomeni dvig cene posameznega naročila za vrednost DDV-ja. Če dodamo k izdelkom še provizijo, postanejo hitro predragi, kar je problem zlasti pri rokodelskih izdelkih.
- Izjemno zahtevna logistika v primeru večjega števila kupljenih artiklov. Npr. istočasen nakup 10-ih izdelkov od 10-ih različnih proizvajalcev iz 5-ih različnih občin. V primeru, da bi RCSS držal zalogo, pa bi bilo potrebno za prehranske izdelke zagotoviti vse zakonsko predvidene pogoje (HACCP, hladilniki, skladišče, itd.), kar zopet zahteva dodatna finančna sredstva.
- Potrebno zagotoviti več vrst plačila izdelkov (plačilo po povzetju, po predračunu, z različnimi plačilnimi/kreditnimi karticami, PayPal,...).
- Veliko vlaganja v promocijo kot zdaleč najpomembnejšega elementa uspeha spletne trgovine (poleg tega tudi zagotavljanje kakovostnih fotografij), kar zopet zahteva dodatna finančna sredstva.
- Precejšnja že obstoječa konkurenca spletnih trgovin, tako za rokodelske, še več pa za prehranske izdelke (majhen in zasičen slovenski trg).
- Nabor certificiranih izdelkov Srca Slovenije je zelo raznolik in zahteva različne prodajne kanale. Že pri rokodelskih in prehranskih izdelkih gre za dva zelo različna tipa izdelkov, ki jih le redko najdemo v isti spletni trgovini.

Strošek poslovedenja	5.906,56	17.719,68
stroški sejnin	1.263,39	1.353,60
Strošek bančnih storitev	1.032,30	1.306,45
Strošek bančnih storitev povezani s odobritvijo kredita	252,00	836,80
Strošek računovodskih storitev	8.403,86	6.464,54
Strošek pravnih in notarskih storitev	6.772,82	721,04
Strošek zdravstvenih storitev	75,44	568,98
Strošek reprezentance	34,34	120,33
Strošek drugih intelektualnih storitev	22,71	0,00
Strošek mobilnih in stacionarnih telefonov	1.432,90	2.306,23
Strošek poštnih in drugih podobnih storitev	399,35	615,91
Strošek interneta in drugih storitev povezanih z njim	166,64	425,25
Strošek drugih raznih storitev	312,64	453,04
Strošek storitev vzdrževanja in posodobitve računalniških programov	0,00	520,19
Strošek članarin in drugih prispevkov	0,00	100,00
Strošek amortizacija neopredmetenih sredstev	960,00	800,00
Strošek amortizacija opreme in nadomestnih delov	1.390,73	1.833,71
Strošek amortizacija drobnega inventarja	0,00	37,50
Stroški izvržb in upravnih in sodnih taks	41,00	228,28
SKUPAJ	39.586,76	49.267,42

V letu 2019 je imela družba skupaj 39.586,76 EUR splošnih stroškov, ki so bili knjiženi na stroškovnem mestu 1000 (t.j. RCSS), kar pomeni, da niso bili kriti s projekti in so bili tako neupravičeni do financiranja. Pri tem so izvzeti stroški plač, prehrane, prevoza na delo, prispevkov ter neodbitni DDV.

Primerjava z letom 2018 pokaže, da je bilo v letu 2019 za 9.680,66 EUR oziroma 24% manj splošnih stroškov.

Zmanjšanje stroškov najemnine za poslovne prostore

Stroške najemnine za poslovne prostore smo v letu 2019 zmanjšali za 600,19 EUR oziroma 5% v primerjavi z letom poprej (glej tabelo: Splošni stroški).

V letu 2019 smo postopno zmanjševali tako kvadraturu in posledično tudi stroške najemnine poslovnih prostorov. S 1.11.2019 je bila izvedena selitev v druge poslovne prostore iz Jerebove ulice 14 na Kidričevo cesto 1. Osnovna mesečna najemna se je zmanjševala iz 1.017,10 EUR (1.1. – 31.3.2019) na 895,30 EUR (1.4. – 31.10.2019) in 556,83 (1.11. – 31.12.2019). S 1.11.2019 so se ukinili tudi vsi stroški tekočih popravil in rednega vzdrževanja, ki je že zajeto v osnovnem strošku najemnin. Čiščenje poslovnih prostorov opravljamo zaposleni sami.

Prav tako smo s 1.11.2019 zmanjšali tudi mesečne stroške najemne za poslovni prostor namenjen arhivu za polovico (na 55,5 EUR).

Zmanjšanje stroškov za službene poti, ki niso neposredno kriti iz projektov

Stroške za službene poti, ki niso neposredno kriti iz projektov, smo v letu 2019 zmanjšali za 114,53 EUR oziroma 40% v primerjavi z letom poprej (glej tabelo: Splošni stroški: Strošek kilometrine na službeni poti, Strošek dnevnic na službeni poti in Strošek letalskih kart povezanih s službeno potjo).

Zmanjšanje stroškov zunanjih izvajalcev, ki jih lahko zaposleni izvedejo sami

Računovodski prikaz stroškov zunanjih izvajalcev, ki jih lahko zaposleni izvedejo sami, ni mogoč, saj je težko oceniti, katere aktivnosti bi lahko izvedli zaposleni, pa so jih dali v izvajanje zunanjim izvajalcem. Ob prijavi projektov se namreč predvidi projektni proračun, ki je razdeljen na posamezne vrste stroškov (stroški dela, stroški zunanjih izvajalcev, potni stroški, administrativni stroški). Tako zaposleni že ob sami prijavi predvidijo, kaj so časovno sposobni izvesti (upoštevaje še ostale projekte in aktivnosti, za katere so zadolženi, prav tako pa morajo imeti za izvedbo specifičnih aktivnosti strokovna znanja in kompetence.

Tako se je na primer v letih 2018 in 2019 bistveno znižal strošek za oblikovanje različnih materialov, ker je bila v družbi zaposlena oseba s tovrstnimi profesionalnimi znanji. Kljub odhodu te osebe konec julija 2019, smo nekatere manjše oblikovalske zadolžitve prenesli na osebo, ki sicer ne poseduje tovrstnih znanj, pa vendar sprti pridobiva vsaj minimalne kompetence za izvedbo enostavnejših oblikovalskih aktivnosti.

Zmanjšanje stroškov zunanjih izvajalcev za storitve v okviru projektov z zmanjšanjem potrebnega dela zunanjih izvajalcev in intenzivnim pogajanjem za ceno vsake storitve

Prikaz gibanja stroškov zunanjih izvajalcev za storitve v okviru projektov med posameznimi leti ni smiseln. Primerjava višine stroškov med leti namreč ni realen pokazatelj, saj se v določenem letu nekateri projekti šele začnejo in se med partnerji šele načrtuje realizacija aktivnosti, nekateri pa zaključujejo in tako intenzivira izvajanje aktivnosti, ki zahtevajo porabo dodeljenega proračuna. Gre za proračun projekta, ki je bil ob prijavi namenjen tudi zunanjim izvajalcem, kar pomeni doseganje vsaj 75% predvidenega proračuna za projekt (nasprotno projekt ni izveden uspešno in je potrebno vračilo že nakazanih sredstev). Tako npr. v letu 2018, zaradi slabe likvidnostne situacije, večinoma niso bile izvajane aktivnosti, ki bi vključevale stroške zunanjih izvajalcev, medtem ko je bilo v letu 2019 tovrstnih aktivnosti več zaradi nujnega doseganja 75% projektne proračuna do sredine leta, ko so se zaključevali trije evropski projekti.

Specifika stroškov zunanjih izvajalcev pri LAS projektih pa je ta, da se sredstev, ki so bila ob prijavi predvidena za zunanje izvajalce, ne da tekom izvajanja projekta razporediti na drugo proračunsko postavko (npr. stroški dela, potni stroški, itd.), ampak so, v kolikor jih prijavitelj izvede sam, izgubljena.

Zaradi navedenega smo mnenja, da je bistvenejši vidik pri stroških zunanjih izvajalcev (ki so definirani že ob sami prijavi na posamezen projekt, smiselno razporejeni med projektne partnerje ter določeni do smiselne

višine glede na vsebino) ta, da izbiramo izvajalce v lokalnem okolju in tako EU sredstva lokaliziramo. Interes lokalnega okolja mora biti črpanje celotnega razpoložljivega denarja za zunanje izvajalce.

Kljub temu lahko na osnovi primerjave stroškov zunanjih storitev pri opravljanju storitev na projektih ugotovimo, da so se stroški v letu 2019 bistveno zmanjšali v primerjavi z letom prej, in sicer za 64.304,23 EUR oziroma 60%.

Del tega je mogoče pripisati tudi dejstvu, da se večinoma, kjer je to smiselno, izbira najcenejše izvajalce.

Tabela 8: Konto »strošek storitev pri opravljanju storitev – projekti« v letih 2018 in 2019

Projekt / leto	2018	2019
TRINNO	1.727,00	1.300,00
HoCare	0,00	0,00
P-Iris	800,00	350,00
Euth	1.266,67	0,00
Minetour	0,00	357,73
CityWalk	6.790,91	4.343,37
D-Stir	0,00	6.713,22
Insights	8.198,00	11.914,45
EU_SHAFE	0,00	0,00
LAS Zgodbe rok in krajev	21.640,20	0,00
LAS ITP Zeliščarske dediščine	33.114,91	12.085,09
LAS Vodne zgodbe KSA	12.380,00	0,00
LAS Odprta vrata kmetij	20.865,20	5.414,80
Skupaj	106.782,89	42.478,66

- **Povečanje prihodkov**

Povečanje prihodkov iz (tržne) dejavnosti je v celoti obrazloženo v zgornji alineji pri Ukrepih finančnega prestrukturiranja ter v točki 1. pri Odpravi insolventnosti.

8.2 METODOLOGIJE ZA SPREMLJANJE DOSEGANJA CILJEV

Rezultate oz. cilje našega dela preverjamo in vrednotimo z/s:

- Pregledom realizacije doseženih ciljev na nivoju podjetja in ključnih programov (RPSS, LAS).
- Izkazom poslovnega izida.

Ocena usklajenosti izvajanih programov in potreb v praksi

Ocenjujemo, da izvajani programi v veliki meri sledijo potrebam na terenu, kar dosegamo z usklajevanjem letnih programov dela z ustanoviteljem in ostalimi občinami RPSS. Programi dela RPSS se tako med občinami v določenih delih razlikujejo, saj se na sestankih usklajujemo glede njihovih realnih potreb, ki jih vnesemo v letne programe dela.

Merjenje kvalitete doseženih rezultatov in kakovosti svojih storitev z vidika notranjega in z vidika zunanjega vrednotenja

Z vidika notranjega vrednotenja ocenjujemo, da so doseženi rezultati in kakovost opravljenih storitev na primerni kakovostni ravni, zunanjega vrednotenja pa v družbi ne izvajamo.

Ukrepi za izboljšanje oz. povečanje učinkovitosti svojega dela

Izboljšanje učinkovitosti izvajanih programov lahko dosežemo z/s:

- Izvajanjem nacionalnih in EU projektov s čim bolj konkretnim vključevanjem uporabnikov (lokalnih deležnikov).
- Stalno komunikacijo z občinami RPSS oz. LAS pri zasledovanju njihovih potreb.
- Vključevanjem v nova partnerstva oz. projekte z največjo možno dodano vrednostjo za območje Srca Slovenije (uporabnost rezultatov).
- Vzpostavljanjem sinergij med posameznimi projekti za doseganje okrepljenih sinergijskih učinkov.
- Vključevanje ranljivih skupin v pilotno projektno delo.

9. NAJVEČJE TEŽAVE PRI DELOVANJU/IZVAJANJU PROGRAMOV

Pri izvajanju programov se družba srečuje z naslednjimi težavami oz. ovirami:

- Zagotavljanje likvidnosti poslovanja ter poplačilo zapadlih obveznosti (tako posojilnih kot tudi obveznosti do dobaviteljev). Zaradi neustrezne likvidnosti in negativnega kapitala je tudi finančna boniteta družbe nizka, kar otežuje/onemogoča pridobivanje potrebnih kreditov. Odplačevanje starih kreditov predstavlja težavo, saj jih družba z obstoječim denarnim tokom ne zmore poravnati in zanje plačuje visoke zamudne obresti.
- Zaradi likvidnostnih težav je družba nezmožna pridobivati nove slovenske in evropske projekte, ki v svojih pogojih zahtevajo sposobnost nemotenega (finančnega) izvajanja ter poravnane finančne obveznosti do državnih inštitucij (npr. Ribniškega sklada).
- Zagotavljanje premostitvenih sredstev za izvajanje odobrenih evropskih in drugih projektov.
- Nerazumevanje in nepoznavanje projektov ter njihovega pomena za lokalno okolje s strani deležnikov v lokalnem okolju.
- Nepoznavanje narave dela na evropskih projektih, pomena dela na dolgi rok in kontinuitete pri pojavljanju v mednarodnem prostoru.
- Fluktuacija kadra, ki je vezan na izvajanje evropskih projektov.
- Menjava finančne perspektive, ko bo na voljo bistveno manj javnih razpisov in s tem možnosti za pridobivanje novih projektov.
- Premalo znanja o učinkoviti prodaji in trženju storitev družbe.
- Veliko tržnih storitev, ki so vezane na pripravo in izvedbo (dolgoročnih) projektov, kar je z vidika prilivov vezano na daljše časovno obdobje.
- Razvojno delo zahteva dovolj visoka tekoča finančna sredstva, daljši izvedbeni čas, vendar pa prinaša rezultate na dolgi rok.
- Zastarela računalniška in druga tehnična oprema, ki upočasnjuje delo.
- Prenizka finančna sredstva za uporabo sodobnih pristopov pri nadaljnji gradnji in razvoju znamke Srce Slovenije.
- Razpršenost znamke Srce Slovenije na občine, ki niso del RPSS-ja ali drugih programov družbe in ki ne (so)financirajo aktivnosti, povezanih z znamko Srce Slovenije.

10. OCENA TVEGANJ ZA RAZVOJ IN DELOVANJE DRUŽBE V PRIHODNOSTI

Tako kot v letu 2019 tudi v letu 2020 še vedno največje tveganje za nemoteno poslovanje družbe predstavlja likvidnost. Kljub dokapitalizaciji lastnika v letu 2018 v višini 120.000,00 EUR, pozitivnemu poslovanju družbe v letu 2019 in povečanju tržnega dela, družba še vedno ne more pokrivati vseh obveznosti.

Zaradi neustrezne likvidnosti je tudi finančna boniteta družbe ustrezno nizka, kar otežuje/onemogoča pridobitev potrebnih kreditov pri kreditnih institucijah. Družba nima problemov s svojo kredibilnostjo in kakovostjo dela znotraj EU projektov/partnerstev. Zato je tudi zaželen partner pri pridobivanju novih EU projektov in s tem tudi sredstev za njeno delovanje. Problem je odplačevanje starih kreditov, ki jih družba z obstoječih denarnih tokov ne zmore v celoti in sprotno poravnati, ter dokazovanje, da bo družba sposobna nemoteno izvajati EU projekte zaradi likvidnostnih težav. Družba bo morala tudi v naslednjih letih voditi politiko povečavanja deleža prihodkov iz lastne tržne dejavnosti, predvsem za pokrivanje zapadlih obveznosti.

11. KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO IN UPORABNIKI STORITEV

Razvojni center Srca Slovenije se predstavlja javnosti s svojo udeležbo na različnih konferencah, posvetih, sejnih, seminarjih in izobraževanjih, ki jih organizira sam ali z zunanjimi partnerji.

Informiranje in komunikacija se redno izvaja preko različnih kanalov:

- Spletne strani družbe www.razvoj.si.
- Spletnega portala Srca Slovenije www.srece-slovenije.si³.
- Spletnega portala LAS Srce Slovenije www.las-srceslovenije.si
- Mesečnega spletnega informatorja Srca Slovenije (Srce Slovenije Info) <http://www.razvoj.si/?lng=sl&id=1717>.
- Facebook profila Srca Slovenije <https://www.facebook.com/the.heart.of.slovenia>.
- Twitter profila Srca Slovenije <https://twitter.com/SrceSlovenije>.
- Instagram profila Srca Slovenije https://www.instagram.com/heart_of_slovenia/.
- Tiskanih lokalnih glasil (npr. Občan, Krajevne novice, Kamničanka, Rokovnjač,...).

3 V letu 2019 je število uporabnikov spletne strani naraslo za 14% v primerjavi z letom 2018, na 74.568. Od tega je bilo 62% uporabnikov ženskega in 38% moškega spola. Po starostnih kategorijah je največ uporabnikov starih med 35-44 let (34%), 25-34 let (21%), 45-54 let (17%), 55-64 let (14%), 65+ let (11%) in najmanj v starostni kategoriji 18-24 let (3%). Po državah je največ obiskovalcev iz Slovenije (83%), Avstrije (3%) in Italije (2%), po 1% iz Nemčije, Nizozemske, Hrvaške in ZDA ter manj kot 1% iz Belgije, Velike Britanije in Madžarske. Iz vseh omenjenih držav se beleži porast števila obiskovalcev v primerjavi z letom 2018 (največ iz Avstrije), razen iz ZDA, kjer beležimo padec. Največ obiskovalcev obišče spletno stran preko mobilnih telefonov, kjer beležimo 34% porast v primerjavi z letom poprej. Vsebinsko **obiskovalce najbolj zanimajo** naslednje podstrani: kamping in karavaning, turizem/dogodki, aktualno/dogodki, znamenitosti/kulturna dediščina, turizem. Porast je v primerjavi z letom 2018 največji na podstraneh aktualno/dogodki (133%), turistični ponudniki (69%), rokodelci (57%), kamping in karavaning (38%), padec pa na znamenitosti/kulturna dediščina (-15%).

12. NAŠE ŽELJE IN POBUDE

Družba se kljub slabemu finančnem stanju trudi opravljati svoje naloge in poslanstvo. Družba še naprej deluje za razvoj občine Litija in širšega območja Srca Slovenije. Ima ustrezno usposobljen kader in mrežo zunanjih strokovnjakov, prav tako pa bogato mrežo evropskih partnerjev za nove povezave. Za dobro delovanje družbe mora lastnik pomagati pri pokrivanju izgub, ki so nastale v preteklosti, skladno s sanacijskim planom družbe, ki je bil lastniku predstavljen v letu 2018. Največji izziv predstavljajo neporavnane zapadle obveznosti iz naslova kreditov. V nasprotnem primeru in ob neizpolnjevanju pogodbenih obveznosti projektov lahko Joint Secretariat (Managing Authority projektov) odstopi od pogodbe ter zahteva povračilo EU sredstev v celoti ali delno. Odločitev o višini povračila sredstev je odvisna od poročila in priporočila Monitoring Committee-ja (organ nadzora porabe EU sredstev znotraj projektov).

Glede na to, da je Razvojni center Srca Slovenije v 13-ih letih načrtnega vključevanja v evropska partnerstva in mreže zgradil veliko zaupanje, bi bilo smiselno to prepoznavnost kot zaželenega in kompetentnega partnerja v evropskih projektih z močnimi referencami (vključenost v 37 evropskih projektih do sedaj) kar najboljše vnovčiti.

Mojca Štepic
v.d. direktorica

DODATEK K POROČILU, avgust 2020: POVZETEK IN PLANI ZA NAPREJ

Družba je že od leta 2017 kapitalsko neustrezna in insolventna. Prenesena in tekoča izguba tega leta je, kljub ustvarjenemu čistemu dobičku v letih 2018 in 2019 (v skupni višini 101.860,48 EUR) ter dokapitalizaciji v višini 120.00 EUR v letu 2018, previsoka in presega polovico osnovnega kapitala (osnovni kapital: 190.520 EUR, prenesena čista izguba: 316.570,34 EUR).

V izogib trajne insolventnosti družbe in za zagotavljanje nemotenega poslovanja ter pokrivanje tekočih in zapadlih obveznosti družbe je, poleg povečevanja tržnega deleža (ki se je v letu 2019 v primerjavi s predhodnim letom povečal za 5%, trend v letu 2020 kaže na dodatno povečanje), še vedno nujna tudi dokapitalizacija družbe s strani lastnika. Glede na izzive pri zagotavljanju denarnega vložka kot primarnega vira financiranja s strani lastnika, predlagamo, da lastnik družbo **dokapitalizira s stvarnim vložkom** in na ta način okrepi kapitalsko moč družbe ter poveča premoženje, ki ga ta nujno potrebuje za opravljanje dejavnosti. Že dokapitalizacija s stvarnim vložkom bo RCSS dala **boljša izhodišča za pogovore z bankami o premostitvenem kreditiranju**, hkrati pa bo **omogočila prijave na javne razpise**, ki še vedno predstavljajo večinski delež prihodkov družbe in je zaradi trenutne kapitalske neustreznosti onemogočeno.

Družba si je za obdobje 2020 – 2021 postavila naslednje ključne cilje:

1. Zagotovitev kapitalske ustreznosti (z dokapitalizacijo in ustvarjanjem dobička)
2. Poplačilo treh obstoječih kreditov in pridobitev enega novega, dolgoročnega kredita
3. Povečanje tržnega deleža za 5% vsako leto
4. Vključitev vsaj treh novih občin v Razvojno partnerstvo središča Slovenije oziroma izvajanje tržnih projektov za vsaj tri nove občine
5. Pozicionirati se v Zasavski regiji kot »podaljšana roka« Regionalne razvojne agencije Zasavje za razvoj in izvedbo projektov ter aktivnosti na področju turizma in razvoja podeželja
6. Nadaljnje zmanjševanje stroškov, ki niso nujno potrebni za delovanje družbe
7. 50% projektov in aktivnosti izvajati na področju turizma kot glavne strateške dejavnosti*, 20% pa na področju starejših
8. Povečati pozitivno prepoznavnost RCSS v lokalnem okolju

** RCSS že od svoje ustanovitve naprej velik del svojih aktivnosti in projektov izvaja na področju turizma. Že prvi evropski projekti (od leta 2006 dalje) so se nanašali na razvoj turizma; v prvem projektu je bila razvita znamka Srce Slovenije, izdelana so bila skupna promocijska gradiva (zgebanka Dobrodošli v Srcu Slovenije, spletna stran www.srece-slovenije.si, novi turistični programi), v drugem pa aktivnosti za trajnostni razvoj turizma na Veliki planini, na Dolah pri Litiji in v Jablaniški dolini. Tekom let je bilo izvedenih 83 evropskih ter regionalnih/medobčinskih projektov, od katerih se jih je **47% nanašalo na turizem**. V njihovem okviru so bile izvedene: kolesarske, pohodne, konjeniške in avtodomarske poti, različni turistični programi, označevalne table, številni promocijski materiali, turistični sejmi in dogodki, usposabljanja turističnih ponudnikov in turističnih vodnikov, vključevanje rokodelcev v turistične programe, IKT turistične rešitve, lokalne in medobčinske turistične strategije, vzpostavljen TIC v Litiji, koordinacija Zelene sheme slovenskega turizma - SLOVENIA GREEN za Občini Litija in Šmartno pri Litiji, itd.*

Glede na preteklo udejstvovanje RCSS na tem področju, trenutno situacijo in stanje v turizmu ter trende, ki se na tem področju nakazujejo v prihodnje smo mnenja, da je prav turizem panoga, v okviru katere lahko kar

najbolj povežemo že razvite ter izvedene turistične aktivnosti in produkte ter jih nadgradimo s končnim ciljem povečanja, tako domačih kot tudi tujih gostov. Promocija in trženje bosta pri tem ključnega pomena.

*V ta namen smo se **že povezali s turistično agencijo**, ki je pripravljena preko svoje široke mreže tržiti turistične pakete, ki smo jih razvili. Prav tako smo **povezani z eno najboljših slovenskih agencij na področju razvoja in marketinga v turizmu**, s katero sodelujemo pri usposabljanju za trženje in svetovanju ena na ena za rokodelce, ki bodo sodelovali v produktno povezani turistični ponudbi destinacije.*

*Kljub številnih že razvitih in izvedenih elementov na področju turizma, pa bo potrebno še dodatno okrepiti znanja zaposlenih na področju **digitalnega marketinga v turizmu** in pojačati prisotnost na spletnih in družbenih omrežjih ter narediti ustrezne in trajne povezave s ključnimi platformami za turistično promocijo in trženje, primarno na slovenski ravni.*

Glede na to, da je turizem pomembna gospodarska dejavnost, ki je preko različnih razpisov intenzivno podprta tudi s strani države verjamemo, da lahko v okviru RCSS, d.o.o. še nagradimo obstoječe delo na področju (lokalnega) turizma, pridobimo nove turistične projekte in pričnemo z aktivnim trženjem turističnih ponudnikov in turističnih produktov. Z dokapitalizacijo s strani lastnika bi bilo to omogočeno.